

גבורות הארי

לקט ענינים מכ"ק מרוז רבינו הגה"ק זי"ע

ב"ש תשל"ב תשרי

ואלה תולדות האדם הגדול בענקים, אשר האיר לארץ ולדדים, צדיק יסוד עולם, עמוד צלותהון דבית ישראל, הסיידא ופרישא נהורא נפישא, מנורה השקודה אספקלריא המאירה, מאן אדיר בכל מכמני התורה, כל רז לא אנוס ליה, אדונינו מורינו ורבינו הקדוש והטהור רבי אריה ליבש הלברשטאם וצוקלה"ה זיעעב"א מצאנו זמיגראד

מראש צורים אראנו

ת"ת תש"ב

רבינו הק"ו זי"ע נולד לאביו הגה"ק רבי סיני זללה"ה אבדק"ק זמיגראד בן הרה"ק רבי ברוך זללה"ה אבדק"ק גארליין בנו החמישי של מורן ציס"ע רשכבה"ג רבינו הקדוש בעל הדברי חיים מצאנו זי"ע, ולאמו הרבנית הצדיקת מרת רחמה ע"ה בתו של האדמו"ר הרה"ק רבי נפתלי ממועליין זללה"ה בן הרה"ק רבי יעקב ממועליין זללה"ה בנו של הרה"ק רבי נפתלי מראפשיין זי"ע בעל הזרע קודש.

הרה"ק רבי ברוך מגארליין זי"ע נולד בשנת תקצ"א לפ"ק לאביו כ"ק אור עולם בעל דברי חיים מצאנו זי"ע אשר כיהן אז כרבנות בעיר הודניק, וקרא אביו את שמו ברוך, על שם הויתנו הגה"ק בעל ברוך טעם זי"ע, ובשנת תר"ט לפ"ק נשא לאשה הרבנית הצדיקנית מרת פעסיל ע"ה בתו של הגה"ק רבי יקותיאל יהודה טייטלבוים זי"ע מסיגעט בעל ייטב לב.

בשנת תר"כ לפ"ק נתקבל למלאות מקום אביו כאב"ד הודניק, ובשנת תר"נ לפ"ק נתקבל לכהן פאר כאב"ד גארליין, אחרי פטירת אביו הקדוש התחילו מהחסידים החריפים ומופלגי הלומדים, שהסתופפו בעל אביו הק"ו, לנסוע לחסות בצילו של הגה"ק מגארליין, כי בו ראו שראוי להיות מולא מקומו של אביו הקדוש והחזיקו בו לקדוש עליון כחד מקמאי.

ביום ב' דר"ה אדר בשנת תרס"ו נסתלק לגני מרומים, ומנוחתו כבוד בעיר גארליין, וזכותו הגדול יגן עלינו ועכ"א.

ואלו שמות בניו הקדושים: א) בנו בכורו הגה"ק רבי משה זצ"ל אב"ד בארדוב, נלב"ע בחיים חיותו של אביו הקדוש ביום א' דחול המועד סוכות שנת תרס"ה לפ"ק.

גבורות הארי

לקט עיתונים מב"ק מרז רבינו הגה"ק זי"ע

ה'תשנ"ח - תשנ"ט

(ב) הגה"ק רבי צבי הירש זצ"ל ממלא מקום אביו ברוחניק, נלב"ע ביום ט"ו אב שנת תרע"ח לפ"ק.

(ג) הגה"ק רבי שלום זצ"ל הר"ח אב"ד ניסקא נעקד על קידוש ה' בשנת תש"ב לפ"ק.

(ד) הגה"ק רבי אלישע זצ"ל אב"ד גארלין נלב"ע בסיביר שברוסיא.

(ה) צעיר בנו היה הגה"ק רבי סיני זי"ע אבדק"ק זינגראד אביו של רבינו זי"ע, שאחרי פטירת אביו הקדיש הרה"ק מגארלין התחילו הרבה מהחסידים שהסתופפו בעלו של אביו לחסות בצל קדשו.

חתניו לוקחי בנותיו: (א) הגה"ק רבי משה יהודה לייב שפירא זצ"ל מיסטריזוב.

(ב) הגה"צ רבי אריה לייבוש טייטלבוים זצ"ל מוקרעשוב נכדו של הגה"ק הארית רבי עילאי זי"ע, והרה"ק בעל ישמח משה זי"ע.

(ג) הגה"צ רבי משה אייכנשטיין זצ"ל נכד הרה"ק מהרי"א מוידויטשוב זי"ע, ובזיווג שני היתה אשת הגה"צ רבי פנחס חאדריב זצ"ל מוידויטשוב, ובזיווג השלישי היתה אשת חבר הרה"ק השפת אמת מגור זצ"ל.

***

אביו הגה"ק רבי סיני זי"ע אב"ד זינגראד

אביו של רבינו הגה"ק רבי סיני זי"ע נולד בתחילת שנת תר"ל לפ"ק, ושאל אביו הגה"ק מגארלין את אביו הקדוש מרן הדברי חיים זי"ע איזה שם שיקרא לבנו הנולד, השיב לו הדברי חיים שיקרא את שמו על שם זקינו הגה"ק רבי אלעזר ניסן טייטלבוים זללה"ה אבד"ק דראהביטש (בנו של הרה"ק בעל ישמח משה זי"ע, והוא היה אביו של הגה"ק הייטב לב שהיה חתנו של הגה"ק מגארלין), והיה נוסח שם אז גם תותנו הגה"ק הייטב לב, ושאל אותי הדברי חיים חוות דעתו, ונענה הייטב לב ואמר שבסגנוע לא נהגו ליתן שם אהרי רבי אלעזר ניסן יען שלא האריך ימים, והתעמק הדברי חיים להגע במחשבותיו המהירות, ואמר לו שיקרא את שמו סיני שיש בו האותיות של השם ניסן, ובעזר השי"ת גדל לסני ועוקר הרים.

כאשר אביו הרה"ק מגארלין הכניסו בבריתו של אברהם אביו ע"ה, כבר הסכימו על קשרי שידוכין עם בתו של הרה"ק רבי נפתלי ממעלין זללה"ה שהיתה אז בת שנה, ושמחת הנישואין התקיימה

קמא

גבורות הארץ

לקט ענינים מכ"ק מרן רבינו הגה"ק זצ"ל

תשס"ג ואילך תוספות תשס"ג

בהיותו בן י"ז שנים, ויש לציין שהרכבה מצאצאי הרה"ק מגארליין.
ימצאצאי הרה"ק רבי סיני באו בקשרי השידוכין כבר בגיל צעיר מאוד.

אחרי נשואיו נתעמר בכתר הרבנות בעיר קאלשיטין, אמנם לא
שימש שם ברבנות אלא תקופה קצרה. מפני מעשה שהיה כך היה.
באותו הזמן נסתלק לעילמו הגה"צ רבי בנימין זאב אב"ד זמיגראד וצ"ל,
שהיה נמנה בין גדולי חסידי מרן הדברי חיים, והשאיר אחריו צוואה
שבתוך השלשים לפטירתו יכתירו על מקומו אחד מוגבדי מרן הדברי
חיים לחיות מרא דאתרא, וכאשר הציעו את משרת הרבנות להגה"ק
רבי סיני, נזכר שלפני עשרים שנה בהיותו מיסב עם אביו הקדיש בעיר
זמיגראד כמסיבת מוצה, מוזג לו אביו כוס, באמרו הא לך מושקה הרב
זמיגראד, והעיר אחד החסידים להגה"ק מגארליין שטעה בדבריו,
אבל הגה"ק מגארליין אמר לו שדבריו אינם צריכים תיקון, ועל כן קיבל
עליו רבי סיני הרבנות בעיר זמיגראד.

שמות ילדים	סכום התשלומים בעד והתאספים הנדרשים כאן בשמות לשם ולתהלה ת"י	החייב	המאסר	החייב	המאסר
K	L	K	L	K	L
דיוניסיוס	אנטיסיוס	187 184 208 10 11 5 8 15.11 29.11	10 20 10 4 11 5 8 15.11 29.11	54 54 54 54 54 54 54 54 54 54	54 54 54 54 54 54 54 54 54 54
דיוניסיוס	דיוניסיוס	219 177 75 72 17.80	230 48 75 72 17.80	230 48 75 72 17.80	230 48 75 72 17.80
דיוניסיוס	דיוניסיוס	20.9	20.9	20.9	20.9
דיוניסיוס	דיוניסיוס	11.10 148 31.12	11.10 148 31.12	11.10 148 31.12	11.10 148 31.12
דיוניסיוס	דיוניסיוס	14.7 31.12 18.9	100 200 200	100 200 200	100 200 200
דיוניסיוס	דיוניסיוס	25.12 5.9	400 8	400 8	400 8
דיוניסיוס	דיוניסיוס	26.7 8.9 27.12	262 131 21	262 131 21	262 131 21
דיוניסיוס	דיוניסיוס	570640	570640	570640	570640

רשימה מתושבי עיר זמיגראד ובראש האב"ד הגה"ק רבי סיני זצ"ל
ששלחו מעות לעניי אר"י

קמב

גבורות הארי

לקט ענינים מכ"ק מרו רבינו הגה"ק זי"ע

הוצאת תולדות אברהם

עבודתו בקודש

בעת מלחמת העולם הראשונה (בערך כשנת תרע"ה) כאשר נדד רבי סיני בטלסטולא דאורחא מחמת המצוק הגיע לעיר טשאטנא במדינת אונגארין, וסיפר הגה"צ בעל דברי יוסף מפאפא זללה"ה שהוא היה אז בחור צעיר לימים, והתייצבו הבחורים לפניו בכור המבטחן על הלימודים, ואח"כ עורר אותם בדברי מוסר והתחזקות ודיבר בקדשו בגדל ענין שינון וחזרה על הלימודים, ותוך כדי דיבורו המשיך מושל שכל השונה ולומד בהתמדה רבה, ואינו חוזר על לימודו למה הוא דופה, לאחר שהצליח לצוד ציפור יפה בחיקו אחרי טירחה ויגיעה מרובה, ושיב אחר כך הוא משחרר את הציפור לחפשי.

הוא היה מגיד נפלא, ורבינו מביא בספריו הדושים הרבה בשם אביו, וכן היה הגיל לימר שאביו היה מספר נפלא ובעל מחדש עצום, וכן היה לו עט סופר מהיר, והעלה על הכתב שלשה עשר ספרים מספרו "חמדה גנוזה" עובדות והנהגות מאביו הגה"ק מגארלין זי"ע ומזקינו מרן הדברי חיים זי"ע.

וסיפר רבינו כי אביו היה נוהג להשמיע דרשות בשני הימים של ראש השנה לפני תקיעת שופר, ביום הראשון כשיא קשיא הירבה לשלב בתוך דרשתו דברי חכמים ותהומים לפני המקום שירחם על כלל ישראל ויוציא לצדק דינם, ויום השני כשכבר דינא רפיא עורר בתוך דרשתו דברי מוסר לכלל ישראל שיישפרו מעשיהם ויחזרו בתשובה שלימה לפני קל עורך דין, וכמו כן היה בעל תפילה ובעל קורא נפלא וקולו ערב ונעים.

בעת המלחמה בעת שישה בעיר טשאטנא כנ"ל, מסופר שהאנשים שעמדו מאחוריו עת אשר קרא את המגילה ביום הפורים, לא הבהינו כל כך את גודל התלהבותו כי קרא בנעימה יתירה, אך אלו שעמדו מלפניו ראו אך שולגו עיניו דמועות מאין הפוגות בעת הקריאה.

רבינו הו' הגיל להתלוות עם אביו הק' כאשר נסע למעיינות המרחץ שבמארינבאד, ושם פגשו את הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זי"ע

הוא היה הגיל לנסוע לשבות בעיירות שונות במישך שבתות השנה, ובכל שנה היה שבת אחד בעיר בולגריא כי שם התגוררו הרבה מחסידיו ומעריציו, וכמו"כ התגוררו שם הרבה חסידיו בעלזא, והאדמו"ר הרה"ק רבי יששכר דוב זי"ע צוה אותם תמיד ללכת להסתופף אצלו ולכבדו ביותרת הכבוד.

גבורות הארי

לקט עיתונים מכ"ק מרו רבינו הגה"ק זצ"ל

ה'תרס"ט יאנואר תר"ס יאנואר

ה'תרס"ט יאנואר תר"ס יאנואר

סיני הלוו שטאם

הר"ק זצ"ל

ו' אדר א' תר"ס
ה'תרס"ט יאנואר תר"ס יאנואר

ה' אדר א' תר"ס
ה'תרס"ט יאנואר תר"ס יאנואר

ה' אדר א' תר"ס

מכתב ששלח הגה"ק רבי סיני זצ"ל
לחבנידו זקוקו רבינו הגה"ק זצ"ל

קמח

גבורות הארי

לקט ענינים מב"ק מרן רבינו הגה"ק וי"ע

דפוס יצחק אייזיקס - 1917

ער"ה תרצ"ה

כוח"ט וגמח"ט א"כ אהובי ידי"ג ויקרי הרה"ח המופלג
ומופלא חנ"פ ויקר רוח רודצו"ת וכו' כש"ת מזה"ר אשר אנשיל
וקסמן נ"י

תל"י החיים והשלום אנחנו היינו וכב"ב כולנו כעת בזמננו,
ואין לנו עוד דירתנו בקשאמב - (נה"י בפה אי"ה עד הגסיעה -
ואחר היו"ט אי"ה אסע.

יותר אין אתנו חדשות - הוצאות עולה לנו אשר אין לשער,
והשי"ת יעזור לנו בזכות אבותינו הק' שתהי' ביכולתנו לבא אי"ה
לארה"ק בתוך נחת, ושיהי' לנו כל הצורך ההוצאות אכיה"ר.

ומעומק לבבי הנני באתי לברכו ואת כב"ב היקרים שיחיו
בברכת שנה טובה, שנה מתוקה ומבורכת, ושיעלה תפילותיכם
לרחמים ולרצון לפני אדון כל, ושיהי' לכם גמח"ט ושתהוגו
השמוחות של יו"ט בדיצה ובחרוה כרצון לבבכם המזוב.

והנני מבקשו שיאבה נא למסור המכתבים הלומה פה ליד
בעליהם, ובכן מבקשו שישלח ע"י הודמות ליד הרב ר' אלטער
אונגאר לצפת המושה שילינג, ולדי"נ ש"ב הרה"ח ר' יעקב ישראל
חמושה שילינג.

כנפש ידידו אהבו ודוש"ת בלונ"ח ונוכה להתראות בקרב
מתוך רב נחת אבי"ר.
(הת"ק)

***

בני הקדושים

(א) בנו בכורו הגה"צ רבי חיים יהודה הי"ד, נולד בשנת תרנ"ב,
ובשנת תרע"ב נשא לאשה בתו של רבו הגאון רבי יהושע פנחס
באמבאך זצ"ל אב"ד אושפיצין וקבלו אותו לחיות ראב"ד שם, ובשנת
תרפ"א הכתירו אותו לאב"ד, נפטר בשנת הוצעם יחד עם זוגתו ויוצאי
הלציהם.

(ב) הגה"צ רבי אברהם אביש הי"ד, נולד בשנת תרנ"ד, ונשא
לאשה בת הגה"צ רבי חנוך העניך פריינד ז"ל, בנו של הגה"ק מאסויד
זצ"ל, מקום מגוריו היה בעיר סאטמאר, נעקד על קידוש ה' בשנת תש"א
לפ"ק באוקריינא, ואתו עמי כמעט כל בני משפחתו.

קמה

גבורות הארי

לקט עיתים מכ"ק מרז רבינו הגה"ק זי"ע

א"ת"ת יאלה תולדות יט' ע"ה

(ג) הגה"צ רבי דוד הי"ד, בשנת תרע"ח לפ"ק נשא בתו של הגה"ק המנסת יחזקאל זצ"ל מראדאמסק, ונתקבל לדומ"ץ בסאסאנאביץ, נפטר עם זוגתו ובנו במחנה מיידאנק.

(ד) הגה"צ רבי אהרן הי"ד מוויגראד, חתנו של הגה"צ רבי חיים ברוך ראבין אב"ד ווישניצא, נעקד על קידוש ה' בשנות הזעם עם זוגתו וכל בני משפחתו.

(ה) הגה"צ רבי יחזקאל שרגא הי"ד, חתנו של הגה"צ רבי פנחס נתן סאפרין זצ"ל האדמו"ר ברידיק, ואחרי פטירת חותנו נתקבל לאדמו"ר דשם, נעקד על קידוש ה' בשנות הזעם עם כל בני משפחתו.

(ו) הגה"צ רבי ברוך הי"ד, בשנת תרצ"ד לפ"ק נשא בתו של הגאון מטישעביץ זצ"ל, ובהיותו עדיין חתן נתקבל לרב בזאקליקוב, ובשנת תרצ"ה נסע לשם לכהן פאר בנור הרבנות, נעקד על קידוש ה' בשנות הזעם.

(ז) הגה"צ רבי יעקב זצ"ל, נולד בשנת תרנ"ז לפ"ק, ובשנת תרפ"א לפ"ק נשא את בתו של הגה"צ רבי שלום מאסקאוויטש זצ"ל משיאין בלונדון, בשנת תרפ"ג נתקבל כאב"ד משיאקעווא, ובשנת תרצ"ה עלה לארצה"ק, ובשנת תרצ"ט לפ"ק נסע למדינת ארה"ב, ושם הקים את בית מדרשו, נסתלק לעולמו ביום ד' מר חשוון תשכ"ה לפ"ק.

(ח) הגה"צ רבי ישראל זצ"ל אשר הגלה עם הגולה ליערות סיביר ביחד עם אביו הק"י זי"ע ואחיו רבינו, ומי אז לא וזו שני האחים הק"י זה מזה עד שעלו לארץ ישראל, ונשא את נכדתו של הגאון המפורסם אב"ד טעפליק זצ"ל, בשנות הזעם התמסר רבות להצלות נפשות בני ישראל מגיא ההריגה, וכן פעל גדולות ועוזות להפצת אור התורה והוראה, התמסר אח"כ עבר להתגורר במדינת ארה"ב, ונסתלק לעולמו ביום כ"ו אלול תשט"א לפ"ק.

(ט) הצעיר שבבניו הוא רבינו כ"ק מרן הקוה"ט רבי אריה ליבש זצוקללה"ה זיעזעב"י.

חתניו לוקחי בנותיו: (א) הגה"צ רבי יעקב מאסקאוויטש זצ"ל בנו של הגה"צ רבי מאיר זצ"ל אדמו"ר משיאין חיפה, נסתלק לעולמו בשנת תשי"ז לפ"ק.

(ב) הגה"צ רבי ברוך הלברשטאם הי"ד אב"ד גריבוב, בנו של הגה"צ רבי מרדכי זאב זצ"ל אב"ד גריבוב, נין זנכד מרן הדברי חיים מצאנז זי"ע, נהרג על קידוש ה' ביום צום גדליה תש"ג לפ"ק.

קמו

١٤٢٠ هـ / ١٩٩٩ م

35. *Phylogenetic relationships among the major groups of the phylum Mollusca.*

מכתב הזמנה לנישואי בנו
הגה"צ רבי אברהם אביש הי"ד

1. *Journal of the American Medical Association*, 1997; 277: 103-107.
 2. *Journal of the American Medical Association*, 1997; 277: 108-112.

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

מכתב הזמנה לנישואי בנו
הגה"צ רבי ברוך חי"ד

100

בית דין פלילי

מכתב מהגה"צ רבי ברוך הי"ד
 בי הוא מודיע
 שנתקבל לאב"ד זאקליקוב

הגה"צ רבי דוד הי"ד

1157

גבורות הארץ

לקט עיתונים מב"ק מרז רבינו הגה"ק זצ"ע

אדר"ב נאחלח חנוכה תשס"א

הוצאת תלמוד תורה

תשס"א

ביום כ"ה אלול תרע"ב לפ"ק זרח אורו של רבינו בעולם, וכמה פעמים אמר לי רבינו בעצמו שהוא יום הולדתו, וכן שמועתי מפה קדשו כמה פעמים שבפרוץ מלחמת העולם הראשונה דחינו בשנת תרע"ד היה אז בן שנתיים ימים ועדיין חקוק בזכרוננו איך שנוכלטו מכותם מאימת הרשעים.

רבינו ז"ל הי' נוהג לנסוע ביום הולדתו לאתרא קדישא מירון יע"א, יען כי ביום זה חל היוםא החילולא של התנא רבי אלעזר ברבי שמעון זצ"ע, ונכון לציון שכאשר הגיע רבינו למירון, האריך בתחנון ובתפילה ביותר אצל הציון של רבי אלעזר, ואמר תחילים לפי הסדר שהיה לו שלא כסדר פרקי התחילים, ובדרך כלל נגיש אחר כך לציון המצוינות של רשב"י והתפלל שם תפילה קצרה, ופעם אחת לא נגיש כלל לציון הקן של רבי שמעון, ויעוין כי למעשה רוב השנים לא יצא לרבינו לנסוע ביום זה למירון כי בדרך כלל שהה רבינו כשהיה חודש אלול כעיה"ב לאנדאן יע"א.

[כמו"כ אמר לי רבינו כי על אף שבתעודות שלי נרשם שנולד בשנת 1909 למספרם, אבל האמת הוא שנולד בשנת 1912 למספרם זכנ"ל, והסביר לי פשר הדבר כי בימים ההם הערימו היהודים על הממשלה ואמרו להם על בחור צעיר בן י"ד שנים שהוא כבר בן י"ז שנים, כדי להפטר מלשרת בצבא, ובראותם שהבתור נראה צעיר וחלש לפי גילו פטרוהו מלשרת בצבא, והערמה זו הועילה להרבה בחורים להפטר מהם, אבל יותר מג' שנים לא הי' אפשר לזייף, ולכן נרשם כאילו שנולד בשנת 1909].

ידידיה וראייתו מוגיעה

הוצאת תלמוד תורה

בהיות רבינו ילד כבן שש שנים זכה להיפגש עם דו"ז הגה"ק רבי שלום אליעזר מראצפערט זצ"ע בנו של ק"ז מרז בעל הדברי חיים זצ"ע, אבל מני אז שוב לא זכה לראותו מכיון שאח"כ נתחלקו גבולי המדינות.

רבינו למד בצעירותו אצל אביו זצ"ע בזוגראד, וכמו כן היה לו גם מלמד להועיל הרב החסיד ר' מיילעקיל זאמושער ע"ה מחסידי וקני כ"ק הדברי חיים זצ"ע. [רבינו מביאו בספרו הקן אריה שאג על המועדים (עמוד רפ"ו)].

קמח

גבורות הארי

לקט עיניים מכ"ק מרז רבינו הגה"ק זצ"ל

י"ט ט"ו תמוז ה'תשנ"ב

רבינו ז"ל סיפר שבאחד השנים בערבי פסחים עלת חטיש ברעיונו שמוא החיטים של אביו לאפיות המצות אינם שמורים כראוי ממים כי הם היו חיטים מאוד מטופחים, ולכן החליט לשמור לעצמו חיטים אחרים מושך כל הקיץ, ואחיו הבחין בואת, והקפיד על רבינו שרוצה להחמיר על עצמו יותר מאביו, והקניטו כסדר על זה, ובערב פסח כשהלכו לאפות המצות נמס רבינו לאוצר ולרוב תדהמתו לא מצא החיטים, מיד רץ לאביו בבכיה וסיפר לו שחושד באחיו שהוא החביא לו החיטים, השיב לו אביו שאין זה מעשה ידי אחיו אלא ילך לבדוק באשפה בחוץ, וכן היו שהמשרתת הערלית ראתה חבילה מוצנעת היטב וחשבה שזה אוצר יקר וזרקה את זה באשפה בחוץ והיה בדעתה שכשתלך בערב לביתה תקחנה מהאשפה שבתוך, אך בינתיים כל החיטים נרטבו במים ונפסלו, והוסיף רבינו שגם על אביו היה ניכר קורת רוח על שלא הצליח להחמיר

יונה מננו.
אוצר החכמה

בשנות בחירתו למד רבינו כשנתיים ימים בטשעבין אצל הגאון אב"ד טשעבין זצ"ל בעל דובב מירסר, ורבינו גם קיבל ממנו היתר הוראה ונתעטר אצלו בהורמנא, הגאון מטשעבין זללה"ה היה לבסוף גם מחותן עם אביו הקי של רבינו כאשר לקח לבתו את אחיו הרב"צ רבי ברוך מואקליקוב ז"ל.

[1234567 תמוז]

בעת אשר למד רבינו אצל גאב"ד טשעבין היה רגיל לנסוע לשבות בטשאקווא אצל אחיו הגה"צ רבי יעקב זצ"ל.

יסופר שהגאב"ד טשעבין זצ"ל העריץ את רבינו כאותות כבוד והעריכה בעת אשר למד אצלו בישיבה, עד כדי כך שבכל פעם שרבינו נכנס לביהמ"ד קם לכבודו, והדבר לא מצא חן בעיני בחורי הישיבה, ופעם ניגשו אל רבם הגאב"ד ושאלו בפניו מדוע יקום הרב לפני תלמידו, השיב להם כי הוא מכבדו מפני שהוא נוסד ברית.

ותחת אחת השיטות סיפר רבינו פעם אחת, שבימים ההם לא היה נהוג שבנש"ק הלכו ללמוד בישיבה, רק ללמוד בביתם אצל הוריהם, אולם רבינו בבחירתו השתוקק במאד לגלות אל מקום תורה, והתענה על זה הרבה תעניות עד שהזכיר אביו להסכים אתו, ושלחו ללמוד בישיבת חכמי לובלין המעטירה, ולמד שם במשך שלש שנים מלן שוין לטובה בהתמדת התורה מתוך עמל וגיעה מרובה, וזכה להשלים את עצמו בכל מקצועות התורה בחבשי ספסלי כי מדרשא בסקידה עצומה ונפלאה, ולמד בחברותא עם בחורים המופלגים פארי הישיבה, שאפילו אחר שכבר עזבו את שערי הישיבה לא משו מלחבבו, והיה

קמט

גבורות הארי

לקט עיתים מכ"ק מרן רבינו הגה"ק זי"ע

תש"ב. תאריך תמוז. ט"ו

בניהם קשרי אותיות חיבה יתירה, וכן היה אדוק ומקושר בעבודות אהבה לרבותיו, ובמיוחד למורו ורבו הגה"ק ר' שמועץ ענג'ל הי"ד מועליכיב, ורבינו היה מרבה לספר בשבחו ובגדלותו, שהיה גאון עולם וקדוש עליון וכל רו לא אויס ליה, וגם הביא בספריו הק' ד"ת שישמע מפה קדשו.

רבינו גם זכה בשנות בחרותו להסתופף בעל הרח"ק רבי אברהם שלום מסטראפקוב זצ"ל, ונסע הרבה פעמים לשכוח את שבתו בצילו הק' בעזרת עם אביו הגה"ק רבי סיני זי"ע שהיו מאד בידירות עם הרח"ק מסטראפקוב, וכן כאשר נסע רבינו אצלו לבדו זכה אצלו לקירבה יתירה, וכליל שב"ק לא התחיל עריכת השולחן עד שרבינו היה מוסב על יד השולחן, ומגדל ענותנותו של רבינו תלה טעם הדבר, כי תכחורים שם לא היו חשובים כל כך, ולעומתם היה נחשב בעיניו בהיותו בנש"ק, (ורבינו סיפר דבר זה בעצמי להאדמו"ר מצאנו שלום"א).

[וראו לציון דבר פלא כי רבינו לא אמר מועלים דברי הספד על צדיקים, מלבד על הגה"צ רבי יחזקאל טראג ליפשיץ הלבד שטאם זצ"ל האדמו"ר מסטראפקוב שהספדו תכחורים בביהמ"ד סטראפקוב בכני ברק ברה נחום, בהיותו נצר רבו הרח"ק מסטראפקוב וצוק"ל].

בבחרותו נסע רבינו לקרקא שם התגורר הגה"ק רבי ישעי' מטיעוויבער זי"ע (העיר מבני מיר בעל הכ"ה מצאנו זי"ע), ורבינו השתתף בסעודת רעוא הרעיון כשלמד בספר דברי חיים, והתבטא פעם רבינו "כאשר ישב כשיעור ושמע יוצא מפי רבי ישעי' כך זקק אימר אבא, נרתע רבינו באימה וביראה והתבין שהוא יושב מול בנו של האי שרף וקדוש הרח"ק מצאנו זי"ע.

גילה אחר גילה

הגה"ק רבינו הגה"ק זי"ע

בפרק זה נתאר השתלשלות הגלות הקשה והמר שעבר על רבינו ועל אביו זי"ע ואתם עמם כל הטיפחה בימי הזעם ועברה, מעת שפרצה מלחמת העולם והוכרחו להמלט על נפשם להנצל מצפורני הרשעים, וטלטלו ממקום למקום כאשר אימת המות מרחפת על האדם, כאשר שמענו ונדעם מפ"ק של רבינו זי"ל בוגנים שונים, ומב"א הרח"צ רבי מאיר הלבד שטאם שליט"א מטיאקעווא בני ברק, שבא כבר מקודם כמיוחד מאדץ ישראל לחגוג בעל זקינו הק' זי"ע את שמחת הבר מצוה, וגלה עם הגולה ליערות סיביר.

גבורות הארי

לקט ענינים מב"ק מרז רבינו הגה"ק זי"ע

ה'תשנ"ח תולדות ט

בקוץ שנת תרצ"ט לפ"ק בהיות רבינו בחור בן כ"ז שנה כשהחלו כבר לנשב רוחות המלחמה ברחו משפחת רבינו מו"ר ומו"ר אדא ונמלטו על נפשם לעבר עיר קראקא שם נשתהו עד חידוש אלול.

אחרי כן בתחילת חודש אלול ברחו מקראקא לזאקליקוב שבמחוז לובלין, שם היה מקום מגורי אחיו של רבינו הגה"צ רבי ברוך זצ"ל חתנו של גאב"ד מ"שעבין זצ"ל אשר שימש שם ברבנות.

ויהי ביום השישי י"ז אלול עזבו את העיר זאקליקוב, יב"ליל שבת המשיכו למרוח לעבר העיירה יאנוב, שם לא שחו רק לילה אחת בדירת מסתור שאורגני החסידים ולמחרת המשיכו מיד במנוסה.

בערב ראש השנה שנת ת"ש לפ"ק, חגי בכפר קטן שבו התגוררו רק שלשה יהודים ונאלצו להתפלל בראש השנה בלי מנין, ביום שני של ראש השנה ברחו הלאה מזורחה ולעת ערב הגיעי לעיירה קראסניסטאב, מעביר זמן קצר נמלטו שוב ונמצאו מחסה במרתף של יהודי אחד עם עוד כמה משפחות, הכניסה למרתף הוסיפה על ידי חבילות של תבן ושם נחבאו יומיים בלי אוכל וכלי תנאי קיום מזונו, מינם נמלטו לקצה האחר של העיירה, שם התחבאו שוב במקום מסתור.

במקום מסתור זו אירע להם נס גלוי, כאשר לפתע פרצו הגרמנים למחבואם בכלי זין שלופים מזבנים ומזומנים להורגם ח"ו, ואבי הק' רבי סיני ז"ל התייצב מולם והצהיר בפניהם כי אין בבית שום כלי זין וכדי וכן אין עמם חיילים פולניים שמסתתרים אצלם, ובעזר השי"ת עשתה עליהם רושם עז קלסתר פניו המאוריים, ורק ביקשו בהדרת כבוד לערוך—חיפוש והפכו כל הבית עד שמצאו אתרוג מיוחד שחשדו שמדובר ברימון יד שעלול להתפוצץ, והסביר להם הגה"ק רבי סיני שזהו אתרוג ישן בן שבעים שנה שעוד בידך עליו זקנו כיון בעל הדברי חיים זי"ע, וכזה מצאו מרגוע לנפשם.

***

האתרוג של בעל הדברי חיים זי"ע

ומענין לענין באותו הענין זכור אזכור מה שסיפר רבינו, כי פעם בעת שנמלטו ממקום למקום היו בעיר בויריקא וכפי יסיפור להלן, ושם היו מפעם לפעם שטפונות של מים, וכשהגיע שטפון היו רצים לראש ההר מסביב לעיר וכשנגעו המים והנהר נח מו"עפיו היו חוזרים העירה, ואז בהיותם שמה הבחין האיד שבקצה התצר מונח האתרוג הזה והכירו את האתרוג כיון שהיה שחור וקשה כאבן, וכן היה מוסתת וחתוך מכל

גבורות הארץ

לקט ענינים מב"ק מרן רבינו הגה"ק זצ"ע

תשס"ו - יאריד תורה א' 96

צדדיו מכיון שהשתמשו בו מפעם לפעם לדפואת חולים מסוכנים, והרים את האתרוג וקרע וקרע במלבושו והכניס לשם האתרוג ונפל שכ עד קצה המלבוש מבפנים, ועם האתרוג הזה עבר את שבעת מדורי הגהיטם עד שהגיע לארץ ישראל. עכ"ל ק של רבינו ז"ל.

והנה תמיד כשסיפר רבינו את ההשתלשלות של האתרוג עד הלום, שאלנו אותו הרבה פעמים מה עלה בגורל של אתרוג זה, אך רבינו מעולם לא סיפר מה עשה עם האתרוג, ונדע לנו שכאשר הגיע לארץ ישראל והגיע בעהשי"ת אל הנחלה והמנוחה נשא אשה ונולד לו בן, נשא רבינו עניו לשמים וכו' וכו' לצד עילאה ימלה. רבונו של עולם מה אשיב לך ובמה אוכל לתודית לך על כל החסד שיעשית עמדי, הנה יש אותי אתרוג של ק"ז הדברי חיים ובו אני יכול להחיות מתים ולהיות הפועל ישועות הגדול שבדורנו, הנני מקריב לך את זה כקרבת עולה, וכיערו מן העולם.

ובענין גדילת כוחה של האתרוג הנ"ל של הר"ק מצאנו וז"ע ידוע מה שסיפר רבינו ז"ל ומוזכר בספרו הק' אריה שאג (פ' עניי) וז"ל: ק: וכמו שראיתי בעצמי שהיה בירושלם לכ"ק אאמו"ר הגאון צ"ע חצי אתרוג מן זקני הדברי חיים וז"ל (שהיה יושב ישיבה בעט נאמן), פעם אחת חלתה אשה בת בנים קטנים, וכבר הרופאים הלכו כי אמרו נואש ובאו בשבת באמצע הסעודה שלישית לכ"ק אאמו"ר הגאון וז"ל אשר כבר היה אז לילה עם צעקות נוראות, ותיכף בידך ברכת המזון ואמר המבדיל בלי ברכה ונכנס לביתו ולקח מן התביה שהיה סגור בה החצי אתרוג, ולקח סכין והכה עם פטיש לתתוך מעט מן האתרוג, והוציא מוחלק הפנים שהיה יותר בקל ליקח משכמה גרעין, וצוה שילכו במהרה ויתנו זה בתוך קדרה קטנה ולבשל, ויתנו לה לשותות המים בכל פעם עם כף קטן, וכן עשו, וכבר היתה פיה התומה ופתחו פיה וזרקו לה המים לגרונה ולפנים, ותיכף אחר זה פתחה עיניה ושב נפשה אליה, ונתנו לה הרפואה הלז הרבה פעמים עד שהיה לה רפואה שלימה, והיה לפלא להרואים זמוש תחיית המתים. עכ"ל.

***

נע ועד תורה בארץ

עתה נהנה ראש ונשובה לתאר המסך הגלות אשר רבינו עם אביו ז"ל ימשפחתם הלכו גולה אחר גולה ונמלטו על נפשם מאיכות הרשעים.

ביום הביפורים התאספו מנין אנשים אצל אביו והתפללו ביחד תפילות היום הקדוש בהחבא, ועל יד הדלת העמידו את בן אחיו של

גבורות הארץ

לקט ענינים מכ"ק מרז רבינו הגד"ק ז"ע

ה'תש"ג יארצייט גאנצער וועלט

רבינו הרה"צ ר' מאיר הלברשטאם שליט"א כהיום האדמו"ר מטשאקווא ב"ב שהיה לפני הבר מצוה כדי לעמוד על הביטור להזהירם אם הישעים קרבים ובאים, ואכן באמצע התפילה היו צריכים להפסיק ולהחבא מחמת שערבו שם חיילים.

לקראת חג הסוכות הקימו סוכה קטנה ליד האורות שבחצר, ובליל התקדש חג הסוכות בירכו ברכת שהחיינו וברכת ליטב בסוכה על פרוסת לחם כאשר כל אחד הסתפק בזית.

באמצע חג הסוכות עזבו הרשעים הנאצים את העיר והמקומם נכנסו הרוסים, זה היה לפי מה שהוסכם ביניהם שהגרמנים נסוגו כמה עשרות ק"מ מערבה והצבא האדום נכנס במקומם, בתחילה התייחסו הרוסים לתושבי העיר כסבר פנים יפות ואף גם חילקו להם אוכל לשבוע קצת את נפשם הרעבה.

אמנם לא ארמו להם שם הימים, כי בינתיים נודע למושפחת רבינו בסודי סודות כי קו הגבול יהיה אצל נהר הבוג, והיינו לעידם ממש, ולכן ביום הושענא רבא ברחו שוב מהרחה, ובליל חג שמיני עצרת הגיעו לעיר לודמיר, שם פגשו במאות פליטים יהוד עם תושבי העיר, ועוד מאות חיילים יהודים שישרתו בצבא האדום וכולם כאחד התאספו בבית הכנסת ועמדו שם בצפיפות נוראה, ואביו של רבינו נתכבד בכבוד והערצה על ידי תושבי העיר וכיבדו אותו לקבל ההקפה הראשונה, ומה מאד נדהם בשמעו שהכריזו אחריו את שמו של מוהרש"ד טישעבין זצ"ל אשר אף הוא הגיע לשם עם הפליטים מבלוי שידעו אחד אודות חבריו, ומיד התקרבו אחד אל השני ונפלו איש על צווארו של רעהו ופרצו בבכי ויחד הודו לה' על הניסים שנעשו להם עד הנה.

באחד מהימים ההם כאשר נדדו ממוקום למוקום ולא מצאו מנוח לנפשם אמר אביו של רבינו בשם זקינו הק' בעל הדברי חיים ז"ע על הפסוק (בראשית י"ב) נע ונד תהיה בארץ, שהראשי תיבות הוא נ"ע נישט עסן ול"ד נישט דאווענען.

בעיר לודמיר היתה חמקום הראשונה שבאו אל הכנותרה ואל הנחלה למשך שבועיים מעת שעזבו את ביתם, באותם הימים חגגו את שמחת הבר מצוה של נכדו הרה"צ ר' מאיר הלברשטאם שליט"א, סעודת הבר מצוה התקיימה בסעודה שלישית של שב"ק בקצת פרוסת לחם שהילקו לציבור.

כעבור שבועיים ימים שוב נדדו מלודמיר ללעמבערג, שם הגיעו מאות אלפי פליטים והמוקם היה צר מהכיל את כולם ושררה צפיפות

גבורות הארץ

לקט עיתים מכ"ק מרן רבינו הגה"ק זצ"ע

תשס"ח אדרת העשרות י"ח

נוראה, והרבה מחסדי זינגראד שהתגוררו בובריקא הפצירו מאת רבם הגה"ק רבי סיני ז"ל שייעבור הוא ומשפחתו לדירה רחב ידיים שהכינו עבורם, ואכן כך עשו.

שם בעיר בובריקא החביאו את כל המתים והספרים של אביו זצ"ע לתוך בור באדמה בחצרו של יהודי אחד בשם ר' אהרן קאמינקער ע"ה והניחו שם ארגז עם ספרים מלאים בחידושי תורה, ורבינו הצטער במאד על כת"ק אלי ברום צער ועגמ"נ חבל על דאבדוק ולא משהכחין, ופעמים רבות רצה להזדרז לשם ולראות אולי נשאר מהם מאומה אך לא עלתה הדבר בידו.

בעת שהותם שמה הלחה הרבנית הצדיקת אמה של מלכות מרת רחמה ע"ה, ובמעמד בני המושפחה ולדאבון לבם השיבה נשמתה ליוצרה ביום ו' החנוכה שנת ת"ש ויקברה שם.

***

ביערות סיביר

באיתח העת התחכמו מלכות רוסלאנד הרשעה בעצת ובמזימה לגרש מנחלתם כל היהודים הפליטים ממדינת פולין, יעשי זאת בערמה שפרסמו שכל אלו שברחו ממדינת פולין וברצונם למצוא מחסה ברוסלאנד, עליהם לבוא לבקש אזרחות ואז יוכלו להשאיר לגור ברוסלאנד, וכן לאלו שברצונם להתאחד עם בני משפחותיהם הנמצאים במדינת ארה"ב אי בארץ ישראל יביאו להרשם, יכמוכן שהפליטים באו בהמוניהם לבקש אזרחות, ונתבקשו לרשום עלי גליין את מקום מגוריהם, ומספר נפשותיהם, וכל נכסיהם יעסיקיהם, והפליטים רשמו בכל אשר נצטוו, בחשבם שעל ידי זה יביאו אל המנוחה ואל הנחלה.

וכעבור שישה שבועות מאז, בליל שבת קודש הכריזו ראשי הצבא עוצר על כל בני העיר, והזהירו שכל יהודי איש לצאת מפתח ביתו כי יש חשש של התקפה אווירית על ידי צבא מדינת ארה"ב, ובאמצע הלילה בחסות החשיכה שלחו אלפי חיילים שיכרתו את כל העיירות של רוסלאנד גאליציה, ועצרו את כל האנשים שמסרו את שמותיהם כנ"ל, וריכוזו את כולם בעיר לעמבערג, ומשם העלו אותם במסילות הברזל שהיו מיועד להובלת בקר, בלי חליטות וכלי מקומות ישיבה, וככל קרן הכניסו כשבעים אנשים בצפיפות נוראה, והתחילו לנסוע בדהרה למרחקים עד אין סוף, ומדי פעם נכנסו חיילי הצבא לתוך הקרונות עם כלי זינם בידם, והוציאו מושב את כל המתים,

קנד

גבורות הארץ

לקט ענינים מב"ק מרז רבינו הגה"ק זצ"ל

י"ט אדר א' תרל"ח

והשיטתו דלי של מים יקצת לחם לכל האנשים שהיו שם רעבים וצמאים, וכן הסיעו אותם בקור עצום (ואדעם מעלות מלתחלה לאפס) ליערות סיביר, ועל אם הדרך בלבד כבר מתו אלפי אנשים מחמת הלחץ וי הדחק הנורא ומחמת הקור העז כמפור.

מהגיעם לסיביר הכניסו החיילים את כל האלפים לתוך הדר ענקי אחד, בלי שום מקום מושב או מטה וכלי שום תנאי קיום, באוכל ושתיה מקצת מן המקצת, וכך השאירו אותם שם למושך שביע תמימה, ולאחר השביע שוב העלו אותם כאלף אנשים יחד על ספינה דעועת, ומומנה ירדו על ספינות קטנות, וכך העבירו אותם עוד אלפי ק"מ עד למתחם חפצם בעיר סוסנוב, שהיתה יער גדול ושמים ועל ידה זרם נהר, והוצרכו שם להקים בעצמם צריפים בקור גדול מאד, ונצטוו להתארגן מיד לעבודה מפרכת בשעית המוקדמית של אור היום, בחפירת תעלות ובכריית פחם, וכן לכרות עצים שגבהם היה כארבעים מעטער, ועוביים היה כחוקף ג' אנשים, בכלי חיתוך בידם החלושות, והרבה פעמים נפלי העצים על האנשים שעמדו מסביב ומתו מחמת מלאכה רח"ל, בן היעסקי בהמעת לבנים להיות לייבוש בכבשן ענק, וריב האנשים שהיו שם מתו מתוך קושי השיעבוד, אך אותן האנשים שנשארו לפליטה לא ידעו ולא הבינו כי אלקים חשבה לטובה, כי אם לא היו מגיעים ליערות סיביר היו נעקדים על קידוש ה' על ידי הגרמנים ימ"ש, ולא היו זוכים להשאיר בחיים.

באותה ממסעיתיהם שבתו בשב"ק באיזה עיירה, ובסעודה שלישית יצא הקול שהרשעים הגרמנים ימ"ש מתקרבים ובאים, והיבך ימיד ציוה הגה"ק רבי סיני לברוח מישב, ואמר שבדעתו לפנות לצד מדינת רוסלאנד, כי הגרמנים ימ"ש הם יותר אמריים מהרוסים, ואכן מה מצעדי גבר בוננו, שברחו מבעוד מועד זמן מועט טרם הגיעו הרשעים, וכאשר הגיעו למקום מבטחים חקר הגה"ק רבי סיני לדעת מהיכן נודע הדבר שהרשעים קרבים ובאים, ואמרו לו שבנו ה"ה רבינו הביא את הידיעה על כך, ושאל את רבינו מנין ידעת שהם באים, נענה רבינו ואמר שיצא לקצה העיירה כי היה נצרך לנקביו, והבחין שם בציגארט"ן שהיו ביערות שעדיין לא נכבו, והבין לתומו כי אין הם אלא מהגרמנים שכבר נתקרבו ובאי עד לקצה העיירה, ובגודל צדקתי לא ידע רבינו שאין זה מהרשעים, אלא מהיהודים שהחילו את השבת רח"ל, ועי"ז נצמח הישועה שידעו לברוח מבעד מועד ולקדם את פני הרעה.

***

קנה

גבורות הארץ

לקט ענינים מכ"ק מרז רבינו הגה"ק זי"ע

ה'תשנ"ח ואחרי תשי"ח

עודו ישינים משינתכם

אדהכי הגיעו ימי ראש השנה שנת תש"א לפ"ק, ובאותו היום זכו כל אנשי המחנה לשמוע קול שופר בדרך גם ופלא, כי בתוך המחנה היו פעמון שעל ידה העירו את תושבי המחנה מדי בוקר ובוקר משינתם למחרם לעבודתם, ובלייל ראש השנה הצליח רבינו לטבור את הפעמון, ולמחרת בבוקר אמר הגה"ק רבי סיני למפקד של המחנה שיש בידו הצוצרה אשר על ידה יתעוררו כל תושבי המחנה משינתם, והסכים לו המפקד, או אז לקח רבי סיני את השופר בידו ותקע בו בהתלהבות ובשמחה עילאה, ובזכותו זכו תושבי המחנה לקיים מצות תקיעת שופר כדת היום.

***

לולי תורתך שעשועי או אבדתי בעני

רבינו היה אומר שמושך כל השנה ששהו בסיביר היה נדמה כעיניהם כימים אחדים, ולא הרגישו שם צער כלל, מאחר שבמושך כל הימים ישב בצוותא עם אביו הק' זי"ע ועסקו בתורה, ומאור התורה השכיח מהם כל יגונם וצערם, והגם שלפי עדותו של ב"א הרה"צ רבי מאיר הלכרשטאם שליט"א מטשאקווא בני ברק שהיה עמדם בסיביר, לא היה להם מה לאכול בכל השנה וזלת לחם צר שקיבלו תמורת תלושי עבודה, עם כל זה העיד רבינו שלא הרגיש שם צער כלל.

ובספרו הק' אריה שאג (ריש פ' יצא) מאריך רבינו בענין זה וז"ל: ק בתוך דבריו "מה שראיתי בהיותי בסיביר בימי המלחמה שנה תמימה, והרגשתי דבר פלא שהימים והשבועות והחדשים חלפו ממני כרגעים".

הי מרגלא בפומיה של רבינו שבעת שגלו לסיביר לקח אתו צידה לדרך הלכות קידוש השם של הרמב"ם, וידע את כל לשונו על בוריה והיה מוכן בכל רגע ורגע למסור נפשו למען קדושת שמו ויתברך ויתעלה.

***

כל שומר שבת כדת מחללו

רבינו היה נזהר במאדו אפילו אז בצוק העתים שלא יבוא לידו חילול השבת קודש, ועשה ככל אשר לאל ידו שלא יצטרך לצאת לעבודה כי אז לא יהיה לו מנוס מלחלל את השבת, ורצון יראיו יעשה ובהסדי השי"ת פטרו אותו הרשעים מהעבודה, וגופא דעובדא הכי הוה.

גבורות הארי

לקט ענינים מב"ק מרו רבינו הגה"ק זי"ע

מסכת חולין פרק טז הלכות א

שם ה' דופא שבדק את כל הנמצאים אם הם ראויים לצאת לעבודה, ולפני שהגיע תורו של רבינו להתיר צב לפניו, רין רבינו משך שתי שעות בתוך היער, ועי"ז עלה דופק לבבו למהירות עצומה, וכאשר בדקוהו הרופא פטרו מיד מהעבודה, וכך ניצול מלחלל את יום השבת קודש.

***

חסל סידור פסח מהלכתו

חודשים מספר לפני שהגיע חג הפסח, שלח הגה"ק רבי סיני מכתב בקשה לבנו הגה"צ ר' ברוך מואקליקוב זצ"ל שמוקם בוטבו היה בלעמבערג, שישתדל להשיג בעבורם מעט מצות מקומה שמורה ומעט צימוקים שיוכלו לעשות מהם יין לקידוש, והנה חג הפסח כבר קרב ובא ועדיין לא ראי שום סימן וזכר מהמצות והיין, וכן לא היה להם שום ירק כי מחמת הקור הגדול לא הצמיח האדמה שם מאומה, אבל התחזקו באמונת אומן ובבטחון רב שבדאי מן השמים יסייעו בידם שיוכלו לקיים מצות החג, והתחיל הגה"ק רבי סיני וכמה מקורביו להמיר את מנת האוכל שלהם תמורת קמח והטמינו את הקמח לצורך אפיית מצות.

ובתגיע אור לארבעה עשר ליל בדיקת חמין, שמעו דפיקות קלות על דלת הצריף, ואחזתם חיל ורעדה, ופתחו את הדלת והנה נצב לפניהם איכר רוסני ששאל האם כאן מקום מגוריו של הרבי, והוריד מעל כתפו שק גדול והניחו על הקרקע וביקש להתברך, והיכה ומיד הסתלק בלעיסות שבא, ובתוך השק מצאו לשמחתם הרבה תפוחי אדמה, והיה זה נס גלוי כי הרי שערי המזנה היו סגורים לפני איש, ולמחרתו בערב פסח הגיע למזנה עגלה רתומה לכלבים שבה הביאו את הדואר, שהביא לפניהם חבילת מצות עם צימוקים לעשות ממנה יין לדי' כוסות, וכך זכי לקיים מצוות הפסח מהלכתו.

***

הסתלקות אביו הק' זי"ע לחיי השלם הבא

ויהי אין ויהי אלא לשון צער, אח"כ בחודש תמוז שנת תש"א לפ"ק, חלה הגה"ק ר' סיני במחלה אשר מננה לא נתרפא, והעבירו אותו ע"י הספינה לבית החולים, והצטרף אליו בנו הרה"צ ר' ישראל זצ"ל, וסיפר רבינו שכאשר נתרדקה הספינה נעמדו כל האנשים נצבים ליד החוף ושפתותיהם היו מרחשות תפילות ותחנונים לבריאותו השלימה, ולפתע פתאים עיניהם לנוכח יובטי האיך שהספינה חוזרת

גבורות הארץ

לקט עיתונים מ"ק מרז רבינו הגד"ק זצ"ל

ה'תרס"ט - תשנ"ח

על עקבותיה ופנה אליהם, ובמובן נבחרו מאד ותלך ורעהה אחותם שמה בבה נר אלקים, אבל בסוף נתברר להם שישכח לקחת אתו איזה חבילה, ובתוך איתה החבילה היו מונחות התכריכים שהכין לעצמו מראש, ושם יצתה הספינה לדרכה, וכעבור כמה ימים ביום כ"ז תמוז יצאתה נשמתו של רבי סיני בטהרה ועלה ונתעלה לחיי העולם הבא כשהוא בן ע"א שנה, ובנו הרח"צ ר' ישראל מיפל בגופו הטהורה ועשה הטהרה והביאו לקבר ישראל שם בתוככי היער, ולד ציון קדשו הניח עצים יאבנים וסדו לאות ולסימן איה מקום מנוחתו, ובתוכם השאיר שמו של הנפטר, וכאשר חזר הרח"צ ר' ישראל מקבורת אביו, הביא את ידיעה המרה כי נפלה עטרת ראשם הרימו כולם את קולם בבכי, ועשו אבל גדול ובכי רב וירב במחנה תאניה ואניה, אולם גדל הלחץ והדחק מנע מלהרבות באבלם המר.

מרבין תורה יראה לעדרי עדריה

מסיפור נעו רבינו ואחיו הרח"צ ר' ישראל והתגלגלו וכאן לעיר טאשקענט ואחזקיסטאן, וסיפר יהודי אחד שפעם פתח את דלת האכסניא שלהם בטאשקענט, ראה האץ שרבינו ואחיו הרח"צ ר' ישראל עוסקים בתורה בהתמדה ובדיתחא דאורייתא, ולא חלו ולא הרגישו לקול ההמון וההמולה שישרר בחוץ.

מיטם נסעו שני האחים הק' לטהראן, ושמה הפיצו רוח של יהדות בקרב הילדיה הפליטים מפולין ומאונגארין וכו' שאספו אותם שמה, והדבר היה לצענים בעיני הסוכנות הציונית שפרשה שם את ציפורניהם הארסיים וביקשו לעקור כל זיק יהדות מהילדים הרבים, אבל רבינו ואחיו לא התייאשו בקרבם והמשיכו במלאכת שמים לחנך את הצאן קדשים ולהדריכם לתורה ויראת שמים, כמו בן הזמיון עבורם תפילין כשרים על ידי טעלעגראמעס, וחממתם של הציונים בערה בהם עד למאד, ובעבור זה ענישו אותם שלא קיבלו סטערטיפיקט (אישור) לעלות לארץ ישראל, רבינו ואחיו נצטערו מאד וחזו בכאב לב שמוקדפה לתקופה עולים קבוצות של ילדים לחונן עפר ארצה"ק, והמה היכרחו להשאיר כי לא ניתנה להם חרשות לעלות מחמת חמאם החמור שהפחחו רוח חיים של תורה ומצוות בקרב בני ישראל, אך בסופו של דבר שלחו שוב טעלעגראמעס לחו"ל וסידרו להם מיטם שיוכלו לעלות לארץ ישראל דרך מצרים.

גבורות הארץ

לקט עיתים מכ"ק מרן רבינו הגד"ק זי"ע

ס"ט יצא לאור תרע"ט

ילדי טיהרן מאשימים

אדות גזל הנשמות הנעשה על-ידי
הסוכנות היהודית בארץ-ישראל.

יוצא לאור ע"י מערכת
"אירישיע שטימע"
ניו-יארק
חש"ר

שער הספר "ילדי טיהרן מאשימים"
ובתוכו מתואר פעולותיו של רבינו בטיהרן

קנט

11261070

גבורות הארי

לקט עינים מכ"ק מרן רבינו הגה"ק זצ"ע

הוצאת מוסד חסידי אשכנז תשס"ב

שיטאנה זוכה להוליד בן צדיק, רבינו לא ידע לשיח עצמנו בנפשו בדת מה לעשות, מצד אחד היה כבר בן שלשים שנה ואם ישאר אחר כך אלמן ל"ע האיד ימצא טוב בזוג הטון, ימאידך השתקק לזכות לבן צדיק, וגמר אומר בדעתו שהכל כדאי הוא לו במדוי לזכות לבן צדיק, וכאשר אמר בלש"ה"ק "פאר א זון א צדיק לונט זיך", ואכן רבינו נשאה ביום י' ניסן תש"ד לפ"ק, ולשנה הבאה בחי'ש מנחם אב תש"ה לפ"ק נולד לו ממנה בנו בכורו כ"ק האדמו"ר הרח"צ רבי סיני שליט"א, וכיום כ"ז תמוז תש"ו לפ"ק נסתלקה לעולמה אחר שחלתה במחלת הטיפוס ומקום מנוחתה בדר היתים.

***

בית אביה של הרבנית ע"ה

חמיו של רבינו הגה"צ ר' יהודה צבי בראנדווין זצ"ל נולד בעיה"ק צפת יע"א ביום י"א אדר שנת תרכ"ג לפ"ק, לאביו הגה"צ ר' אברהם זצ"ל, בן הגה"צ ר' אהרן זצ"ל (חתנו של הגה"ק רבי אברהם בראנדווין זצוק"ל האדמו"ר מסטרעטין), בן הרח"ק רבי צבי אריה זצ"ל מפעלשטין.

אמו של רבי יהודה צבי היתה הרבנית הצדקנית מרת חנה ע"ה, בת הרח"צ ר' משה'ל זייסבלום זצ"ל נכד הרח"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זצ"ע בעל הנועם אלימלך, והרח"ק בעל קדישת לוי מבראדישטוב זצ"ע.

בשנת תרפ"ג לפ"ק נשא ר' יהודה צבי את הרבנית הצדקנית מרת מרים הדסה ע"ה בת הרב הצדיק המפורסם רבי שלמה וועקסלער זצ"ל מנקיי הדעת בעיה"ק ירושלים העתיקה ת"ו, כאשר עמדה הרבנית ע"ה ללדת, והנה תאומים, ותקש בלדתה, ויהי בצאת נפשה כי מותה, ביום ט"ו תמוז תרפ"ו לפ"ק.

השאירה אחריה שני עוללים רמים, תרצ"צ רבי משה חיים בראנדווין ז"ל, שנפטר בשנת תשנ"ו לפ"ק, ואחותו הרבנית הצדקנית מרת אסתר מרים הדסה ע"ה, שנקראה על שם אמה ע"ה, והיא היתה מחברתו הטהורה בזיווג ראשון של רבינו, והם נתגדלו בבית זקנם הרח"צ רבי שלמה וועקסלער זצ"ל (נ"ע להלן יחסו).

אחר מות אשתו, חזר ר' יהודה צבי ונשא בזיווג שני הרבנית הצדקנית מרת לאה ע"ה אחותו של בעל הסולם זצ"ל, בשנת תרפ"ט לפ"ק, והתגורר בשכונת בית ישראל בעיה"ק ירושלים ת"ו, ויסד שב בית המדרש הסטרעטין בשכונת בתי יורטא יבן שימש כר"מ בשיבת

גבורות הארץ

לקט ענינים מכ"ק מרז' רבינו הגד"ק זי"ע

אל"ה תולדות ז"ל
[אח"י 1234567]

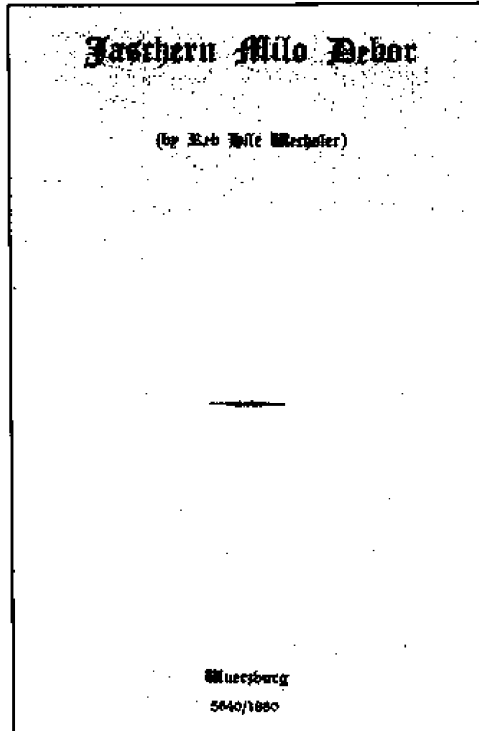
היו עולם, ובשנת תש"ב עבר לתל אביב והקים שם את בית מדרשו, ובסוף ימיו חזר שוב להתגורר בירושלים, ונסתלק לחיי העולם הבא בהול המועד פסח י"ח ניסן תשכ"ט לפ"ק, ומנוחתו כבוד בהר המנוחות.

הוציא לאור כתבי האר"ז ל"ט חלקים במהדורה מחודשת, בצירוף הגהות ומראה מקומות וצינונים, גם חיבר ספר מעלות הסולם על תיקוני זוהר.

***

שלשלת היוחסין

וכאן המקום לציון מקצת יחוסו הרב של זקנו של הר"ק רבי צבי ארי' מסטרעטין. חתנו היה הר"ק רבי יצחק גראנאב זצ"ל (נפד המעיד מלאטשוב). חתנו של הר"ק רבי שלום שכנא מפרהוביטש זי"ע, בנו של הר"ק רבי אברהם המלאך זי"ע, בנו של המגיד הקדוש מביעזריטש זי"ע, הר"ק רבי שלום שכנא הנ"ל היה חתנו של הר"ק המגיד מקאריסטשוב זי"ע חתנו של הר"ק רבי נחום מטישארנאביל זי"ע.

שער הספר של הר"ק ר' אלתנן זצ"ל
בו מזהיר על העתיד לקרות במדינת דייטשלאנד

זקנו הר"ק רבי שלום זועקסלער הנ"ל, היה בנו של הר"ק רבי אלתנן זצ"ל שטייטש כרבה של האכבערג אשר במדינת דייטשלאנד, בנו של הר"ק רבי שלום זועקסלער (הראשון) זצ"ל חתנו של הגה"צ ר' מענדל ראזנבאום זצ"ל שהיה גדול בישראל והיה נקרא בפי יהודי דייטשלאנד רבי מענדל פון "צעה" על שם עירו צעה הסמוכה לירצבורג, ור' אלתנן קרא את שם בנו הנולד בשם אביו.

[1234567]

קסב

גבורות הארץ

לקט עיתונים מב"ק מרו רבינו הגה"ק זצ"ע

תשס"ב ואחרי תולדות

המהר"ל דיסקין זצ"ל התבטא על ר' אלחנן "הוא גאון יצדיק", וכפי שהעיד נכדו הרה"ח ר' לוי יצחק בראגדוויץ הי"ו, בשם הרה"ג רבי הלל שלעזינגער זצ"ל מה שעמוע מוהרה"ג רבי יוסף חיים שיינבערגער ז"ל שהוסיף על זה שפירש כל דיבור של המהר"ל דיסקין היתה שקולה ומדודה.

ולפלא לעיין שרבי אלחנן חיבר בימים ההם עיד בשנת תר"מ לפ"ק, ספר בשפת הד"יטש, ובו הפליא לראות את הנולד, שמוחזר על שואה איומה המושמשת ונאה על יהודי אירופה, ומוזהר לתושבי דייטשלאנד, להשתדל ככל יכולתם לעזוב את ארצם, ולעלות לארץ.

***

וקינו הרב הצדיק רבי שלמה וועקסלער זצ"ל

לרבי אלחנן הנ"ל נולד בן וקרא' על שם אביו שלמה, ה"ה הרה"צ רבי שלמה וועקסלער זצ"ל, אשר משחר טל ילדותו כבר ניכר עדיו לגדולות ונצורות, ובהיותו עדיין ילד קטן כאשר הלך ברחוב העיר, והבחין שבצד האחד של הרחוב הולכת אשה, מיד עבר לצד השני, ומסופר שהוא היה אחד משני האנשים שהרה"ק רבי דוד'ל בידערמאן זצוק"ל מלעלוב קם לפנידם, באמרו עליו שהוא איש קדוש וטהור.

בשנת תרמ"ח לפ"ק עלה רבי שלמה להתגייס בעיה"ק ירושלים ת"ו כשהוא עדיין בבהרות, ונתקרב על ידי הרה"ג רבי עקיבא יוסף שלעזינגער זצ"ל בעל לב העברי, כשהגיע לפרקו בא בברית האירוסין עם בת גילו מרת צביה ע"ה בן הרה"ג רבי מנחם מאניש שיינבערגער ז"ל מוחשוכי תלמידי הכתב סופר זצ"ל שגם הוא עלה לעיה"ק ירושלים ת"ו, והרה"ג רבי עקיבא יוסף היה חשדן ביניהם בהכירו שהמדיברת היא אשה חשוכה מאוד וצנועה.

ושם למד סתרי תורה תורת הח"ן בישיבת בית א-ל, בחברותא עם המקובל הרה"צ רבי ניסן שויסמער (המנהל) זצ"ל, שהעיד עליו המהר"ל דיסקין זצ"ל שהוא צדיק נבחר, ומני אז לא יצאו רבי שלמה ורבי ניסן מעיילם מחומות העיר במשך ארבעים שנה, ולא לנו אפילו לילה אחת מחוץ לחומות.

בכל עת כשהיו נכנסים לביתו שבבתי מוסת שבעיר העתיקה, היו מוצאים אותו כשהוא רבון על ספריו ולומד בטקידה רבה, וכאשר הבחין בהנכנס, מיד היה מראה לו בהתלהבות רבה, קטע מהסוגיא שעסק בה כמוצא מציאות גדולה, ושמח על כך כמוצא שכל רב.

77277

גבורות הארץ

לקט ענינים מב"ק מרן רבינו הגד"ק זצ"ל

הוצאת ישיבת תורת אברהם

יוסופר שבועיר העתיקה נפל פעם תינוק כבן חצי שנה ארצה ונחבל קשות, ונלאו הרופאים להושיעו ולמצוא מזון ומרפא למכתו. יאמרו שהיו נתון בסכנה, הילד בכה נואשות ומצבו התדרדר מרגע לרגע, עד שהגיעה אחת הנשים להביאו לרבי שלמה וועקסלער, ואכשר נכנסו אליו היכה בתדהמה בראותו שאנשים באו אליו. אך לקח את התינוק הכוכה ומתגלגל ביסוריו בידיו, והעידו בתוך הספר "ליקוטי מהר"ן", כאמרו "אני אינני יכול לעזר כלום, אבל מהכר ספר זה בוודאי יכול", ומאותו הרגע הוטב מצבו של התינוק, עד שהבריא לגמרי.

רבי שלמה היה נוהג לשהות רבות במותל המערבי, שם שפך צקן לחשו לפני אבינו אב הרחמן, ואז היה פועל ישועות הכית בקרב הארץ, ורבים נושעו מומני במרכותיו ותפילותיו.

רבי שלמה עצמו לא נפקד בוש"ק במיטת עשרים וחמש שנים, ופעם בשנותיו ליד המותל המערבי בתפילה יכתהוונים, הצביע לי מישחי על יהודי העומד בקרן זוית כאומר: לו ישיק מומני ברכתו. כי הוא יהודי חשוב, ורבי שלמה לא התמהמה והלך לאותו יהודי לבקש ברכתו. והלה בירכו שיפקד בביתו, אמנם טוב אחר כך מוכר שהיה לי לבקש שחבת שיוולד תוכה לאריכות ימים, אלא שאותו האיש נעלם כבר כהרף עין.

ועוד יוספר שבאותה תקופה כבר עמד רבי שלמה לגרש את אשתו—בדין ניי שיש לו אשה שאינה בת בנים, ושליחה הרבנית ע"ה מכתב להמותה מרת גרילא ע"ה אשת רבי אלחנן זצ"ל, והתאוננה לפניו שבנה החליט לגרשו בעבור זה שלא נפקדה בפרי בטן, ותשיבתה היתה אכן לא יעשה כן במקומו לגרש אשה בשל כך, והבטיחה להתפלל להשי"ת בעבורם, ותפילתה עשו פירות למעלה, וכעבור שנה נפקדה בבית, ה"ה הרבנית מרת מרים הדסה ע"ה, שנשארה ברכות הימים להגה"צ פאר היחס רבי יהודא צבי בראנדזיין זצ"ל האדמו"ר מסטרעטין חותנו של רבינו.

סיפר הגד"ש אייזן זצ"ל מו"ץ העדה החרדית שישב פעם אצל הגה"ק רבי יוסף חיים זאנענפעלד זצ"ל, ואב"ד דעיה"ק ירושלים, ותוך כדי דיבורו נכנס יהודי מחו"ל, והבר אתו אנדות בתו החולה, וכאשר אך יצא היהודי, נכנס שוב והתאונן ואמר שגדר לתת ליהודי הראשון שיפגוש ברחוב סכוב גדול, ונאלץ ליתנו לעובר אורח בטל, הרגיעו רבי יוסף חיים זאנענפעלד ואמר לו תניה דעתך אותו יהודי רבי שלמה וועקסלער שמו, והוא עני הגון באמת, ימאת ה' היתה זאת שבאותה העת עמד לפני שמחת נישואי בתו היחידה, ולא היתה ידי משגת עבור כל ההוצאות, ומן השמים קא וכו' לית לאותו יהודי לסעדו ולתנוכו.

גבורות הארי

לקט עיתים מב"ק מרז רבינו הגה"ק זצ"ל

הוציא לאור: הרב יצחק יעקב וויזשניץ

רבי שלמה היה שנים רבות חולה מעייים, ובכל זאת היה קם בכל יום בחצות וטבל במקוה. והתפלל תפילת ותקין, הק ולא יעבור.

ובספרי הק' אריה שאג ופ' כי תבא הביא דבר נפלא מוקינו של הרבנית ע"ה הרה"צ ר' שלמה וועקסלער זצ"ל, וזלה"ק: בא מעשה לידן, שהרבנית מזו"ר ע"ה זצ"ל שהיתה נכדתו של הצדיק ר' שלמה וועקסלר זצ"ל מעיר העתיקה מירושלים, והיא נתגדלה שם אצל זקנתה וזקנה, ר' שלמה הנ"ל מימיו לא נשא עינו להביט חוץ לד' אמותיו ואפילו בתוך ביתו, עד כי גם נכדה זו לא הכיר, וספרה לו הרבנית זצ"ל, אשר אברך בלתי נודע הגיע יום אחד לביתו של זקנה הנ"ל, ועמד אצל הדלת ושאל על רבי שלמה ויענוהו כי בעת איננו בביתו, אמר להם למסור לו שיצא לדרך שבין ירושלים לקבר רחל, שם ימתנו עליו ויקחו אותו ללמוד אתו, וכן עשה וילך שם, והמתין עליו שם אברך אחד, וחזרה המקום (שהיה בית או מערה) שיכנס שם ולמוד עם צדיקים נסתרים, ומאז היה הולך כל יום בדרך ההוא לחפש את המקום שלמד שם ולא מצא, אף שידע מקומו, ואני כשמיני זאת, ויהי בהיותי בירושלים נכנסתי אל חמי וקני זצ"ל, ושאלתי, יען אשר בן ספרה הרבנית האם בן היה, ויענה לאמר אכן בן הכי הוה, ושאלתי לו עוד שיאמר לי מזה שלמד שם והשיב לי הזכיתי לזכור (בתמיהה), אך זאת אוכל לומר לך שאילו יהיה אדם מואה ועשרים שנה לא יוכל להגיע לתענוג שהיה לי בשעתיים שלמדתי שם, עכ"ל.

לאחר שנות המלחמה כאשר כבשי הערבים את העיר העתיקה, הועברו את רבי שלמה יחד עם כל הזקנים פליטי העיר העתיקה, למושב זקנים בקטמון, אולם רבי שלמה היה תשיש עד מאוד ממושך ימי המצור על העיר העתיקה, וכן במושב הזקנים לא רצה לאכול מרוב המאכלים מחשש כשרות, ובראותו הלכה והתדרדרה, והעסקנים בקשו מהר"ר הרב משה וואלאך מנהל בית החולים שיערי צדק שהוקיר מאוד את רבי שלמה, שיסדר לו חדר מיוחד, והוא נענה למבוקשתם, ורבי שלמה הסכים להכנס לבית החולים בתנאי קודם למעשה שלא יגעו בו האתיות כלל, ומסופר שאפילו לעת זקנותו כאשר כבר היה חלוש ביותר, וכשהיו האחים מטפלים בו אפילו בדברים מכאיבים, לא חלי ולא הרגיש כלל, ואילו כאשר נגשה אליו אחות אהו אותו חיל ורעדה, והיה מרתת כל גופו הקדוש והטהור, נלכ"ע ביום י' אד"כ תשי"ד לפ"ק, ומנוחתו כבוד בהר המנוחות.

גבורות הארץ

לקט ענינים מב"ק מרו רבינו הגה"ק זי"ע

ה'תשנ"ב

מחבר: הרב יעקב הלוי עמוד מס' 167 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

למותה לציון השמחה הגדולה אשר רבתה אז בקרב חסידיו צאנו
וזיגראד גארלין, בראותם שלא יבש המעיין ולא יקצץ האילן, ואפילו
אחר השואה האיומה שבה נספי בני מרח הדברי חיים זי"ע יכן צאצאיו,
ובכל זאת השאיר הקב"ה לפליטה נוצר חוטר בן אחר בן של מרח הדברי
חיים זי"ע, ומשיך דרך אבותיו הקדושים לשם ולתפארה.

וכאשר נראה בעליל מברכות המזל טוב שנתפרסם על גבי כתבי
העת בימים ההם, שכולם כאחד תארו אותו בחילולים ותוארים כאחד
מגדולי וגאוני הדור, וכמושיך דרך אבותיו הקדושים, ובשם חסידו זיגראד
בארצו הקדושה באו על החתום, הרה"ח ר' אשר אנשיל ואקסמאן ז"ל
גבאי כולל חובת ירושלים גאליציא שהיה אדוק ומקושר לאביו הקדוש זי"ע
וכן עמד אתו בקשרי מכתבים (עי' לעיל מכתב ששלח אליו הגה"ק רבי מנחם זי"ע),
הרה"ח ר' אברהם דוד פריאר ז"ל, הרה"ח ר' דוד קויפמאן ז"ל בתל
אביב, הרה"ח ר' שמואל זיס ז"ל שהתגורר בתל אביב ברח' העבודה ועי'
להק איהות עוזרי המדינה לנשיא ריבני (עמוד).

וכן פרסמו חבריו שיינו אתם בצוותא ביני עמודי דגירסא ישיבת
חכמי לובלין המעטירה, שכתבי עליו "האחד והמיוחד, משאריה פליטת
חמדת ישיבתנו הקדושה ישיבת חכמי לובלין", ועל החתום באו
האדויות שבחבורה, הגה"ח ר' נתן ליברעט זצ"ל מח"ס שארית נתן,
הגה"צ ר' ישעי' מאגדרי זצ"ל דיין בתל אביב, הגה"ח ר' זעליג שטיינבערג
ז"ל שהיה איש מורם מעם, הרב התסיד המופלג ר' אלעזר בייך ז"ל, שהיו
כולם תלמידי חכמים מופלגים, וראו ה' עיבדי השי"ת במסירות נפש,
וכלם כאחד הפליגו במאד בשבחים ותוארים על רבינו, והפליאו את
גאונתו העצומה ויראתו הקודמת לחכמתו, שהוא דבר נדיר שיכתבו
תוארים כאלו על בחור.

וראו לציון מה שכתבו עליו תלמידי ישיבת דברי חיים
טיטאקאווע בעיה"ק ירושלים ת"ו, "האדיר בתורה אריא דבי עילאי
עדיק תמים ויראת ה' וקדושת אבותיו חופף על פניו".

גם הגה"צ ר' יעקב האראוויץ זצ"ל אב"ד דיסעלעדארף,
שהתאבק עוד בצל הרה"ק מושינאווא זי"ע פירסם ברבת מזל טוב
לרבינו, בכתבו "ידידי הנעלה פאר המעלה המהולל בכל התשבחות
הרב הגאון הגדיל המפורסם משיש לילות כימים לתורת ה' ולעבודתו
שלשלת היותסין וכו'".

גבורות הארץ

לקט עיתונים מכ"ק מרז' רבינו הגד"ק זצ"ל

ה'תש"ט יאלול תרע"ח ט"ז

ברכה לראש צדיק

ידידנו הננו כרמית, חרב צדיק, כוצה בוצין סקסאי ידע, איש חי רב פקיד, פאר סקוויס, הנאון הנחל סמו ובגדל, אור בוצה סאס, נון איאלים ותרסילים וכו' וכו' חרב ארץ לייביש האלברשטאם שלישיא בסלא סקום אכזויו הקדושים נגנים בן בוצין ונכדו ירישאל פאר חרד קטור בוצין ונכדו קרשא סקוויס וסרדא וסרדא אדכור סוסיגראד וקלא נכד הצדיק הקדוש ודגורא צדיק יסור קלים דין של כל בני העולם אדכור כצאנו וקלא וקלא לאורסיו קבץ כל קדושים חתי כל חרב הנאון חסידים סוסיגראד בנדריון שלישיא סוכבי קוסק לבביו אי סבוקים ברכתו להנאון הקדוש קבץ הנאון קבוצי הנאון סחקה יסר ירצון לפני כל יאכזויו הקדושים יפליצו בקרם בקרן קן אלקים שחא חכנון בנן קרי קר, וסחי חשלחנא חרה נגדילם ונחלילם על שלחנא כל ימים קל צאנאם ונכח לראות סתחודם קטור לויסנא ולחכות בעלי קר בא יבוא ביא' סביא באחנא סאמלנא כל נפש נפש ססיו וסרדא בארץ ישראל וסרדא אסירל וקסמא, חרד ק'סמא, אכרס, חרד פאר, שמואל וס, חרל ראסר, פ'סירל וקסמא

...ברכת מו"ט לרבינו מחסידו וסוסיגראד בארץ ישראל

כל בחלקות הדברים בישיבה הגדולה והקדושה

ישיבה "דברי חיים" ירושלים

מכירים כוח כולם כוח סוף לשיאנו הגדול

הארסור חרב מסשאקאווע שלישיא — לאורסיו אחיו הקסן הגדול

האורסור בחורא יריא וכו' כלאי צדיק חכים וראת חי בקדושה אכזויו חופק כל סני

חרב לייביש האלברשטאם שלישיא — קס כינ כל קדושים קליונים סחתי

חי רצון סחאנ קבץ הנאון קבוצי הנאון יקלא יסר ונכח לראות ססיו וסרדא בארץ ישראל

כרמית כל חרדי הלוקדים וסחי חשלחנא

ישיבה ירד כרדי ירושלים

ברכת מו"ט לרבינו מיישיבת דברי חיים טשאקאווע ירושלים

סקיבוכים

לחכמו הנאון כרמית בן בקוסקא של חלס

חרב, הנאון חסידים כוצה בוצין סקסאי ידע

באורסיו וסרדא נון איאלים ותרסילים וכו' וכו'

חרב ארץ לייביש האלברשטאם שלישיא

לרגלי מוסיק קבץ כל קדושים חתי

בן הצדיק וסחור חרד קדוש וסרדא סוסיגראד וקלא

נכד הנאון הצדיק הקדוש צדיק וסרדא רכינו חיים

האלברשטאם אדכור כצאנו וקלא

כרמית חלח על ראשם סוכבי חסידים הקדושים

חרד קרן חרד בקרם כל חסידים רכנו ביה נאון

לפאר ולחאמאם וסרדא צאנו כרמית

מו"ט לרבינו מחסידו צאנו ירושלים

ברכה נלככה

ידידנו ונכדו פאר חסידה סחקה סחקה כל חסידים

חרב הנאון חרד חסידים ססיו לראות חסידים וסחי

חי וסרדא חסידים חסידים וסחי

סחי חרב ארץ לייביש האלברשטאם שלישיא

בן הצדיק וסחור חרד קדוש וסרדא סוסיגראד וקלא

אדכור סוסיגראד וקלא

לרגלי מוסיק קבץ כל קדושים חתי

יחא וקלא סחאנ קבץ הנאון קבוצי הנאון יקלא יסר ונכח

לראות ססיו וסרדא בארץ ישראל

חרב יעקב וסרדא סל'נאם אדכור וסרדא

מו"ט מוהרה"ג רבי יעקב חורובין זצ"ל

גדא סבא

יחא חרבא חרדא יקלא וסחי כצאנו ססיו וסרדא

ידידנו ונכדו ססיו ונכדו, סחקה סחקה כל חסידים

חסידים ססיו וסחי, חי יסר יחא, וכו' וכו'

חרב, חסידים וסחי לייביש האלברשטאם שלישיא

לרגלי מוסיק קבץ כל קדושים חתי

בן הצדיק וסחור חרד קדוש וסרדא סוסיגראד וקלא

אדכור סוסיגראד וקלא

לרגלי מוסיק קבץ כל קדושים חתי

יחא וקלא סחאנ קבץ הנאון קבוצי הנאון יקלא יסר ונכח

לראות ססיו וסרדא בארץ ישראל

חרב יעקב וסרדא סל'נאם אדכור וסרדא

מו"ט מחבריו בישיבת חכמי לובלין

ברכה מוסיק

לשם בחור המוסיק בחור וראת ססיו

חסידים ססיו וסחי, חי יסר יחא, וכו' וכו'

חרב, חסידים וסחי לייביש האלברשטאם שלישיא

לרגלי מוסיק קבץ כל קדושים חתי

בן הצדיק וסחור חרד קדוש וסרדא סוסיגראד וקלא

אדכור סוסיגראד וקלא

לרגלי מוסיק קבץ כל קדושים חתי

יחא וקלא סחאנ קבץ הנאון קבוצי הנאון יקלא יסר ונכח

לראות ססיו וסרדא בארץ ישראל

חרב יעקב וסרדא סל'נאם אדכור וסרדא

מו"ט מוהרה"ג ר' יוסף שמואל פרענקל זצ"ל

גבורות הארי

לקט ענינים מב"ק מרו רבינו הגה"ק זצ"ע

תלמוד בבלי ופוסקים

ממכון שכתו השגה

לחובת הקודש אמרנו להעתיק מה שהעלה על הכתב כ"ק מרן אדמו"ר הגה"צ רבי חיים של"ט"א, מעשה רב הא"ך שהטריח עצמו הגה"ק רבי סיני זצ"ל ממכון שכתו בני עזר, כדי שייכלו בני הקהושים להקים ביתם נאמנה, ולהמשיך שלשלת הזהב לשם ולהתארה.

הנה אחר פטירתו (של הגה"ק רבי סיני זצ"ע) בא צו ממשלת רוסיה שיכולים לנסוע לעיירות של רוסיה, בכל מקום שירצו כמו מזרח רוסיה, וע"י גלגולין יכו וכו' באו לארצינו כ"ק אאמו"ר הגאון של"ט"א, ביחד עם אחיו הוא דידי הה"צ ר' ישראל של"ט"א, ואז היו עוד שנה קודם שנגמר המלחמה, שבאי מסיביר דרך פרסיה, והיו עידם בחורים, ותיקף דיברו להם שידוכים וכו' בהתקשרות, אבל לא היו להם שום מביא לעשות ההתנות, כי עוד היה העולם סגור.

והנה בתל אביב היה דר אז עוד מקודם שנת המלחמה הסיד מב"ק זקני הגה"ק מזמיטראד זצ"ל, שהיו אמוד ועושה, והיו לו אז ג"כ שתי בתים גדולים בתל אביב, אשר לקח שם דירה מהם, ישבו היו ר' שמואל זיס ז"ל (מאזכר לזכרון), ופתאום אחר איזה שבועות מהתנאים בא בבוקר לכ"ק אאמו"ר הגאון של"ט"א הרבני החסיד הנ"ל, עם מלא פחד והדרת הכבוד והניח כסף שהיו סכים חשיב לצרכי החתונות על השלחן, ואמר זה שהנני מניח הוא רק דריהען (דמי קדישה) על צרכי החתונות, ומה שיהיו נצרך עיד אתן הלאה.

ישמע הרבני, כלילה זו ראיתי בתלום את הרבי זצ"ל זצ"ע עם הקאפטין והשטרייטל בבית מדרש גדול כלא אנשים, והוא היו עומד במקום אצל הארון הקודש, מקום שנראה שדרש דרשה, וכאשר ראיתי אותו רצתי אליו ליתן לו שלח, והשיב לי שלח, ושאלתי אותו מה שלח הרבני, והשיב לי דע כי אני בארץ ישראל ולא כמו שאתה חושב שנקברתי בחוץ לארץ ושהנני שמה, ורציתי ליתן לו גפרורים כי לקח הפייק צבוק לעשן, ואמר לי הלא אסור וסכנה ליתן לנפטר שום דבר, ולא רצה ליקח, ושאלתי אותו איך תולך להרבי בעולם ההוא, והשיב לי הלא אתה רואה שב"ה לא חסר לי כלום, אך הנני לקחתי איתך הנה, שתידע שהגיע זמן חתונת בני יחי' יהודיע לך מה יש לך לעשות, ואמרתי לו בטח הנני יודע ומשתדל לעשות עכירם כל מה שביכולתי, אך אל יחר אף הרבי יחי' שהנני מהרהב לשאול מה שמרצוני לידע, מה הרבי אומר על המהותנים החדשים של הרבני, והשיב לי (התשובה הי' בני ברוך שמשכים בדיקין), ואמר לי דע כי אני רוצה שאתה תיסע לבני הוקר

גבורות הארי

לקט ענינים מכ"ק מרזרביעו הגה"ק זצ"ל

ה'תרס"ח - ה'תרס"ט - ה'תרס"ז

מחמד נפשי ר' ארי' ליבש שיחי' מנחם ועשרים שנים, ותאמר לו שאתה מבטיח שתיתן כל הצטרפות על החתונות, וכן תקיים אח"כ, ואני רוצה שכעת תבטיח לי זה ואני אברך איתך בזכות זה עם אדיבות ימים, ותזכר הבטחתך לו, ותזכר הקצתו עצמי ואני זוכר זה ונדמה לי כסדר שהרבי לפני והגני רואה אותו, והכל סיפר עם פחד והדרת הכבוד, וסיים דבריו לכן יקח נא כעת הסכום הזה שהי' בביתו, ואני אתן כל מה שיחי' צריך, וכן קיים הרבני הג"ל בשלימותו, עד כאן מה שרשם אדמו"ר שליט"א.

ארי' ליבש, בן יחי' מנחם, נפשי ר' ארי' ליבש שיחי' מנחם ועשרים שנים, ותאמר לו שאתה מבטיח שתיתן כל הצטרפות על החתונות, וכן תקיים אח"כ, ואני רוצה שכעת תבטיח לי זה ואני אברך איתך בזכות זה עם אדיבות ימים, ותזכר הבטחתך לו, ותזכר הקצתו עצמי ואני זוכר זה ונדמה לי כסדר שהרבי לפני והגני רואה אותו, והכל סיפר עם פחד והדרת הכבוד, וסיים דבריו לכן יקח נא כעת הסכום הזה שהי' בביתו, ואני אתן כל מה שיחי' צריך, וכן קיים הרבני הג"ל בשלימותו, עד כאן מה שרשם אדמו"ר שליט"א.

דף מתוך פנקסו של ס"ק מרז אדמו"ר הגה"ק רבי חיים שליט"א
ובו מתאר תולדות אביו

גבורות הארץ

לקט עניינים מכ"ק מרן רבינו הגה"ק זצ"ל

תלמוד בבלי: סנהדרין פ"ג ע"ב

ומשיים עיבדא זו. קנה אח"כ רבינו שני חלקות אדמה בהר הזיתים בירושלים בחלקת גאליצ'א באותה השורה שנמסן אחר כך שם הר"צ ר"י נחום שלאף זצ"ל. האחת בעבורו ואחת בשביל אביו, ותנאי התנה עם החברה קדישא שלא יקברו אשה תשע חלקות מסביב. כמנהג בית צאנו שאין קוברין הנשים ליד האנשים, ובשנת תשנ"ח ובשנת תשנ"ט נסע איתי כמה פעמים להחלתו. ופעם הבחין שקברו אשה סמוך מדי למוקים מנוחתו, על כן החליף מיד את מוקים קבורתו, לאותו המוקם שאיוה למנוחתו האחרונה ושם חלקת מחוקק ספון, וכמה פעמים כאשר באו והציעו לרבינו להשתדל להעלות עצמות אביו הקדוש מסביב לארצו הקדושה, לא הסכים רבינו לזה. באמרו שבלתי ספק אצלו שגופו כבר כאן.

הבט וראה מה שכתב בענין זה בספרו הק' אריה שאג (פ' דה), וז"ל: ק' אמרו חז"ל (בתומת קד.) בשעה שיצדיק נפטר מן העולם ג' מתות של מלאכי השרת יוצאות לקראתו וכו' ע"ש. ומוכח מזה כי מי שהיה צדיק ומת ונקבר בחוץ לארץ, אז אחר מותו מוליכין אותו המלאכים לארץ ישראל, ולהיפך הרשע ל"ע אף שנקבר בארץ ישראל יש מלאכים ממונים שמושליכים אותו משם ונושאים אותו לחוץ לארץ. וז"ל פרד"א (פ"ד) רבי חנינא אומר כל ישראל שמתו בחוץ לארץ נפשיותם נאספות לארץ וכו', וכל המתים מן הרשעים בארץ ישראל נפשיותם נשלכות בקלע לחוץ לארץ וכו'. וכן כתב בספר חרדים (דף ס"ד) כי הרשעים הבאים לארץ ישראל ואינם שמים על לב כי הם בהיכל המלך ומורדים ופושעים, עליהם הכתוב אומר (ירמיה ב' ז) ותבאו ותטמאו את ארצי כו' ובמותם יגרשוה חוצה ככלבים, ועי"ש מה שהאריך בזה.

לקראת שמחת הנישואין שלח אחיו הר"צ רבי ישראל זצ"ל מכתבי הזמנה מצד החתן ובשולי הדריעה הוסיף בזה"ל: "נא מאד מאד לבא ולכבדנו אי"ה על החתונה ולא אשכח לו אי"ה את זה מעולם אי"ה בשמחת בני נשיב לו כגמולו הטוב, הרב הג"ל"

שמחת הנישואין של רבינו התקיימה ביום י' ניסן שנת תש"ד לפ"ק בעיר תל אביב, והגם שהחתונה נערכ' זמן קצר לפני חג הפסח כשהמוני בית ישראל טרודים בהכנות המרובות של החג הממושט ובא. בכל זאת האו ואתכנסו המוני עם וקהל רב, ובראשם חסידי בית צאנו וזמיראד לשמחה בשמחתו של רבינו ממלא מוקם אבותיו הק'. ואחיו הר"צ רבי ישראל ז"ל היה הנושבעין בשמחתו.

קעב

English System

גבורות הארי

לקט עיתונים מב"ק מרז רבינו הגה"ק זי"ע

ה'תש"ג יאנואר ונספחות

ע"י משרדו שבתיבת הקודש

בית המדרש "דברי חיים" רחוב

בימים ההם דרו בפתח תקוה הרבה מחסידיו צאנו, והם הפצירו במאד מרבניו שיזאילו בטובו להעתיק משמנו בתוכם להאיר להם את הדרך ילכו בה ואת המשיעה אשר יעשון, ובראשם האחים החשובים בני הרה"ג ר' יעקב האראוויץ ז"ל, הרה"ח ר' קלמן ז"ל והרה"ח ר' ישראל ז"ל והרה"ג ר' לייבוש ז"ל, ולגודל הפצרתם נענה רבינו למבוקשתם ובחדש תמוז תש"ד לפ"ק זכתה העיר פתח תקוה שרבינו הופיע בשעריה.

חסידיו הנאמנים בנו צדיק שהכיל שני חדרים, חדר אחד למקום תפילה ותורה, וחדר אחד למגוריו של רבינו, בית המדרש היה ברחוב ההגנה במרכז העיר, וברבות הימים נבנה שם מחדש באותו המקום בית המדרש "דברי חיים" העומד עד היום הזה, והגה"צ רבי שמואל אלכסנדר אונסדארפער זצ"ל כיהן שם כרב.

בשנת קודש פרשת בלק הופיע שם רבינו בהדרתו הראשונה לשבות שם את שבתו, ותאו ואתכנשו לכבודי מאות חסידיו צאנו ומוגראד גארליין, שדרו בפתח תקוה והגלילות, וכן באו אנשים רבים מתל אביב וביניהם הרב הגאון רבי יעקב האראוויץ זצ"ל אב"ד דיסעלעדארף, ובראשם הרבנים הגדולים מפארי ישוב היטן בעיה"ק ירושלים תובב"א, הגאון המפורסם רבי שמשון אהרן פאלנסקי זצ"ל הרב מטעסליק וקט של אחיו דה"צ ר' ישראל זצ"ל, הרב הגאון רבי נפתלי צבי שבערלער זצ"ל חבר הבד"ץ העדה החרדית, הרה"ג המקובל רבי יוסף הופמאן זצ"ל, הגה"צ המקובל רבי ישעי' אשר ועלי מרגליות זצ"ל אשר הניח את המליח על רבינו.

ינתקיים שם ברבינו ז"ל דברי רש"י (פ' יצא) בזמן שהצדיק בעיר הוא הודה היא וזהו הרה"ח, כי עד מהרה נעשה ביהמ"ד מגדול אור לכל הסביבות והיה כל מבקש ה' בא לשם, ומדי שבת בשבתו נתאספו חסידים ואנשי מעשה להסתופף בצילו לשמוע לקח טוב ולהתבשר מאכורותיו הטהורות שנאמרו בנעימה יתירה ובהתלהבות דקדושה.

באור ליום כ"ז תמוז ביוזמא דהילולא של אביו הק' זי"ע ערך שם רבינו שולחנו הטהור, בהשתתפות הרבה רבנים וחסידים ואנשי מעשה מפתח תקוה ומתל אביב, ורבינו דרוש דרוש לפני הקהל ובתוך דבריו סיפר את הנהגותיו הטהורות של אביו הק' זי"ע לפני פטירתו, וכל הציבור שנחאספו שם נתעוררו במאד מדבריו, ומעיניהם זלגו דמעות.

קעד

לקט עיתונים מכ"ק מרדכי רבינו הגדול ק"ו ע"ע

מס' 1234567

פתח תקוה

האדמו"ר מחיגוריד בפתח תקוה ...
לפי בקשת הסידר צנו קבע בפ"ת את דירתו
הרה"צ ר' ארי' לייבוש הלברשטם ואדמו"ר מושיק
גריד שליט"א שגרמה לשמחה והתעוררות לפ"ת
הוארית.

ואדמו"ר עם אחיו הרב ישראל הלברשטם
שליט"א הגיעו לארץ בזמן האחרון ועברו דרך אבוכה
של כבל תלאות וסכרים דרך רוסיא הסובייטית וט
הראו אביהם הרב הקדוש ר' סיני הלברשטם וצ"ל
נפטר מרוב תלאות בערבות סכירה הוא היה בנו של
הרה"ק ואדמו"ר הררי ברוך מגורליץ חותנו של בעל
השפת אמת ובנו של הרה"ה היק בעל דברי חיים
מצנו וצ"ל הם ואדמו"ר ואחיו הם הנכדים והחידים
מגזע בעל הדברי חיים שהצליחו להמלט מהתופת
הנאצי ימים.

במה רגעים לפני פטירתו חסידים עוד ואדמו"ר
מושיקגריד וצ"ל לכתוב צוה"ש שבה הוא כותב שמטנה
את בנו הצעיר הרב ארי' לייבוש שליט"א למ"מ
בשבת פרי בלק השבת הראשונה לשבתו בפ"ת
כאז על שביק רבנים באינים מפורסמים מהרבה צדים
ומקומות בשוב ביניהם גראו וקני ת"ח יקדי דורו
שלים הרבנים הגדולים כמו הרב הגאון ר' שמשון
אוריון סלוצנסקי מטפליק הרב הגאון ר' צבי שמרל
הבר ברי"צ חסידים של העדה והוריות והרה"ג ר'
גרשת למכות הרה"ג ר' יוסף יוסף הרב הגאון ר'
יעקב הורביץ ואב"ד דייסלדורף ועוד הרבה חסידים
ואנשי מעשה.

כן באים לכל שבת מספר גדול של חסידים
חסיד צנו גורליץ ומושיקגריד על יד השלחן משתת
פים מספר גדול של יואים וחידים ומתושבי סוף
ומלם נהנים מדברי הנורה הנשלעים מפי ואדמו"ר
י"ל"ט"א הגורמים להתעלות והתלהבות נפשות.

אור ליום כיון תמוז ליל האי"צ של אביהם הקדוש
וצ"ל התקיימה בבית ואדמו"ר סעודת מצה גדולה
שאלית באו מתא כמאת רבנים וחסידים בעת הפעו
בת ספר ואדמו"ר על כל מחלך והנהגת ואדמו"ר
וצ"ל לפני פטירתו מה שהביא להתעוררות נפשות
ומעני רבים ולגו דמעות.

בימים הקרובים מהכונים להבנים ברוך פאר
את הספר תורה שואדמו"ר וצ"ל הספיק עוד לגמול
לפני פטירתו ובניו שליט"א הצליחו להצילה ולהבי
אה לאי כמסירות נפש כמה עצמים בחטפה הסיה
ביד השלטונות והם מסרו את נפשם עלית חשש
עוד בעדם להביאם לחוף מבטחים לארץ ישראל.

מס' "קול ישראל"

מתאר את השבת הראשונה של רבינו בפתח תקוה

קעה

גבורות הארץ

לקט ענינים מב"ק מרן רבינו הגד"ק זצ"ל

תלמוד בבלי מסכת אבות דף ע"ג

שנינו במסכת אבות דף ע"ג

אבות ד' עשרה

וכיום ראשון ראש חודש אלול הכניסו לבית מדרשו של רבינו ספר תורה שנכתב עוד לפני המלחמה, והצליחו להעלות את ספר התורה ארצה לאחר מאמצים מרובים ובמסירות נפש. במעמד קהל רב והמון היגג חסיד צאנו ומיגראד מפתח תקוה ומכל ערי הארץ, ובראשם אדמו"ר'ם ורבנים חשובים, שבאו לשוט ולשמוח בשמחת התורה, הובילו את ספר התורה ברחובות של עיר כשילדי התשב"ו הלכו לפני התורה ואמוקות של אש בידיהם, לעבר בית המדרש, ורבינו דרוש דרש לכבודה של תורה מעל גבי ארון הקודש, ובתוך דבריו תיאר והעלה על נס השתלשלות הענינים האך שהצליחו להעלות את ספר התורה לארצנו הקדושה, וכפי המתואר בכת"ע דאז לא ראתה עיד פתח תקוה שמהם כזאת מיטף שנים רבות, והמעמד הנחדר השאיר רושם כביר ועז על תושביה.

כעת מגוריו בפתח תקוה, התקשר בעבותות חיבה ואהבה עם הגאון רבי ראובן כץ זצ"ל ראש ישיבה בפתח תקוה.

פתח תקוה

הגיע ספר תורה כיום ראשון ראש אלול הכניסו בני הרה"צ האדמו"ר מזמיגרד זצ"ל הרוב פאר את הספר תורה שנכתב ע"י אביהם זצ"ל והוא ע"י בני האדמו"ר ואחיו שליט"א לא"י בתגינה השת" חפז צבור ענקי מפ"ת חסיד צנה גודליץ חזמיגרד מכל ערי הארץ ביניהם אדמו"רים רבנים וגאונים ספורטמים כתיבת והחיות ה"י באלם בית"ס בית יעקב ואח"כ הוביל הקהל את הספר תורה לבית מדרשו של האדמו"ר שליט"א. זה הריבוי שנים שנית לא ראתה תהלוכה נהדרה כזו בהשתתפות אלפים לפני התורה עם הס"ת הלכו תברו עם אבוקות אור ביניהם ובשירות תמדות הבניס' את הס"ת להיכל ע"י ארון הפתוח גאם האדמו"ר מעין המאורע וסיפר על התלאות שעבר על הס"ת עד שזכו לגמלה לא"י והעינה השאירה רשם נעים על המשתתפים בה.

מכ"ע "קול ישראל"

מתאר הכנסת ספר תורה בבית מדרשו של רבינו

גבורות הארי

לקט ענינים מב"ק מרוז רבינו הגה"ק זצ"ל

תלמוד בבלי - נדפס בלונדון תש"ב

צדיק בא לעיר

בתקופת מגוריו בפתח תקוה, נסע רבינו לעיר"ק ירושלים הובב"א לקבל פני רבי הגאון מו"טשעבין זצ"ל, שלא ראה את פניו מעת המלחמה. יהגיע להיכלו באמצע תפילת שחרית, והכריז הגאון מו"טשעבין אחר תפילת שמונה עשרה שאין לומר תחנון כי כי צדיק בא לעיר.

כמוכא לעיל נולד לו ישיב בנו בכורו כ"ק מו"ק אדמו"ר הרה"צ רבי סיני שליט"א. ואחר זמן קצר ביום נסתלקת הרבנית הצדקנית ע"ה לעולמה.

ישיבת דברי חיים ירושלים

תנו מכונים בזה ברכת כל מיכ לנשיא זצ"ל וראש ישיבתנו הקדושה
והיה המפורסם

אדמו"ר הרב מטשאקאזע שליט"א

למנוח בן בכור לאחיו זרע"ה בגל קוז אבי שכבורה ארי בן ארי, אריא

דני קלא, מינא וזכנא רבי ארי לייביש הלבערשטאם שליט"א

— אדמו"ר ממיטראר נפתח הקיץ —

חזקינו קדש הקדשים בירושלים עיר החוקה

הרב רבי שלמה וועקסלער שליט"א

יחזי האל וזאב הקדשים ותמנעם לחכים הילד שקשקים לבריתו של

אברהם אבינו. בעת ומומן, בקהילת מיטא כ"ז וסליק סשה דקס זכנא

חנינא לסודא דמינ, ולתלז למורה ולחפז ולפעקים מלכס כורך אבותיתם

תקדשים באירש אכן. וזכני לזכרי ישיבת וזעזעלח

ברכת מול ס"ב מו"טשעבין דברי חיים מטשאקאזע

לדבינו זצ"ל לרגל חולדת בני בכורו

כ"ק מו"ק אדמו"ר הגה"ק רבי סיני שליט"א

***

שאר תולדות רבנו מאותם הענינים כבר נדפסו בארוכה בקונטרס

ארי במסתרים, שהוציא לאור נכדו רבנו הרב חיים יודא רייך שליט"א

והרב יואל מענדלאוויטש שליט"א, ומיטש תדרשנו.

גבורות הארץ

לקט ענינים מכ"ק מרז רבינו הגה"ק זצ"ע

א"פ ח' מאיאל תולדות כ"פ

ס' תמונה בית חרדי

תשנ"ג

אחר כך נשא רבינו שנית הרבנית הצדקנית מרת ברכה ע"ה, הרבנית ע"ה נולדה ביום י"ה טבת שנת תרס"ו לערך, לאביה הרב הגאון המופלג רבי מנחם מענדל בורנשטיין זצ"ל מעיר לאד"ו אשר בפולין, רבי מענדל היה תלמוד חכם מופלג, אמנם מיכיון שלא רצה ליהנות מכתרה של תורה, על כן עסק לפרנסתו במסחר יינות, והיה מחדש ומיתב הרבה חידושי תורה.

***

חותן המלך

הגה"צ רבי מענדל בארנשטיין זצ"ל, היה בני של הרב הצדיק רבי מאיר מסאכטשוב זצ"ל, שהיה אחיו הצעיר וחתנו של הגה"ק האבני נזר מסאכטשוב זצ"ע.

רבי מענדל נולד ביום כ"ב שבט שנת תרל"ב לפ"ק, וכשהגיע לפרק האישי מקדש נשא את הרבנית מרת יוסא ע"ה, בת הרה"ג ר' יצחק הכהן ראפפורט זצ"ל רב בעיר שעדליין, אשתו של הרה"ג ר' יצחק הג"ל מרת מרגלית ע"ה היתה אחותו של הגה"ק האבני נזר מסאכטשוב זצ"ע, ונולד להם שני בנים הרה"ג רבי אהרן זצ"ל שהתגורר בלאדז, ומהג על קידוש ה' בימי הזעם, הרה"ג רבי שבתי זצ"ל, אשר עלה לעיה"ק ירושלים ת"ו קודם המלחמה בשנת תרפ"ד לפ"ק, ושימש כר"מ ביישיבת שפת אמת.

לאחר פטירתה נשא רבי מענדל שנית את הרבנית מרת לאה ע"ה שנולדה בכ"ו שבט שנת תר"מ לפ"ק לאביה מוהר"ר יחיאל טשאורנא [שחור] ז"ל וזוגתו מרת פייגא ע"ה למשפחת צוקערמאן מלוקוב (הרד"א יחיאל היה ממשפחת הגה"ר ר' נח שחור זצ"ל מביאלה חתנו של האבני אמת מער זצ"ל), ונולד להם חמש ילדים, הר"ר אברהם יחיאל הי"ד, הר"ר צמח דוד הי"ד, הר"ר יוסף הי"ד, מרת שרה צינה הי"ד, הרבנית הצדקנית מרת ברכה ע"ה שהיתה השניה מבני משפחתה, וזכתה עוד להכיר את זקנה הגה"ק האבני נזר זצ"ע.

הרבנית ע"ה עברה את כל מאורעות השואה החל משנת תרצ"ט לפ"ק, וכמה פעמים היתה כפסע בין החיים למות והסדי השי"ת גברו עליה, אחרי שניצלה מהמלחמה בטרייאשטאט, חזרה לעיר מולדתה לאד"ו ושהתה שם כשנה, אחר כך נסעה לעיר וויען אשר בעסטרייך בין

קעח

גבורות הארץ

לקט עיתנים מב"ק מרן רבינו הגד"ק זי"ע

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין פרק טו ע"ב

קביצה של עשרים אלף יהודים ושהתה שם זמן מה, ומשם עלתה לארץ ישראל.

כאשר הגיעה לארץ ישראל נסעה לירושלים עיר"ק, והתאכסנה אצל אחיה הרה"ג ר' שבתי ז"ל אשר הגיע עוד מקודם המלחמה כנ"ל, והוא השתדל בשידוכיה, ועל אף שהגיעו לו בחורים מגדולי פאריז היתם ממשפחת רבנים חשובים, בכל זאת לא נענה להם, כי רצה לשדך רק לתלמוד חכם ימיפלג בתורה, כראוי וכיאות לנער חסיד ממשפחת הרמה, וכאשר הגיעו לו את רבינו הסכים מיד לברך על המוגמר.

וכן כאשר הגיעו לפני רבינו השידוך הזה, הסכים מיד, אפילו שהרבנית ע"ה היתה חלושה מאד, בכל זאת לא השגיח על זה באמרי דהרי אני צריך לאישה כדי לקיים רצון הבו"ה, ואם כן מה לי מידו הרבנית העיקר שהיא בת קדושים, ועל כן בחר בה להיות עזרתו בקודש, שמחת הנישואין נערכה בחודש אלול תש"י לפ"ק, ואחיה של הרבנית ע"ה ר' שבתי היה השושבטן בשמחה הגדולה.

סיפרה הרבנית ע"ה שבהיותה ילדה קטנה פרצה שריפת בתיים, והבטיח לה זקנה הק' האבני נור זי"ע שתעבור הכל בשלום, והוסיף לברכה בברכות רבות וביניהם שתזכה להנשא לתלמוד חכם גדול ורבי גדול, ורבינו כרוב ענותנותו נענה ואמר על זה שכל הברכות שנתברכה נתקיימו בה, חוץ ממה שברך אותה לגבי בעלה.

***

ברכתו של הרה"ק מבעלזא זי"ע

רבינו לא נפקד בפרי בטן ממנה, עד שנתברכו מהרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע, והרבנית ע"ה סיפרה גופא דעובדא היכי הוי הרה"ק מבעלזא הגיע שני פעמים לבקר את רבינו בפתח תקוה, והיתה זאת דבר חידוש שהמריח אותו צדיק עצמו לבקר כהיכלי, ופעם באו ואמרו לה בפתע פתאום שהרה"ק מבעלזא בוא יבוא לבקר את רבינו, ומיד מיהרה והלכה לקנות פירות לכבודו הרב, ובחזרתה כאשר עלתה במדרגות הבית הרגישה לפתע פתאום בקדושה גדולה אופפת אותה מאחוריה, הגם שלא שמעה קול אנשים עולים הבאים, והסתובבה ועיניה לנוכח יביטו האין שהרה"ק מבעלזא נצב כבר בפתח הבית, וכאשר כיבדה את הרה"ק מבעלזא עם הפירות, בירך אותה שתזכה בפירות טובות (גוש פריה).

קט

גבורות הארי

לקט עיתים מב"ק מרז רבינו הגה"ק ז"ע

הוצאת תשנ"ח

אחר כך נולדו לו שאר צאצאיו, כ"ק מרן אדמו"ר הרה"צ רבי חיים שליס"א, כ"ק מרן אדמו"ר הרה"צ ר' אברהם יהואל שרגא שליס"א, כ"ק מרן אדמו"ר הרה"צ ר' יעקב יהושע שליס"א, בתו הרבנית מרת לאה רחמה תהיו.

123456789

ובאן המקום להוסיף שבימים ההם היה רבינו הגיל הנסוע מיד שבוע במוצאי שבת קודש לטולחני המהור של הרה"ק מבעלזא, והיה מגיע להיכלו באמצע עריכת סעודה שלישית, וארע שרבינו לא הופיע שם כמה שבועות, ואחר כך כאשר הופיע שוב, כאשר עבר להתברך מפיו הקדוש, הגם שבדרך כלל לא הרים הרה"ק מבעלזא עינו כלל לראות מי עומד לפניו, ובכל זאת כאשר עבר רבינו לפניו שאל אותו הדין היית במועד שבועות האחרונות, וזכה רבינו לחיבה יתירה ממנו.

אוצר החכמה

והוא דבר פלא שלטורות שכל גאון ועדיקי הדור חלקו לו כבוד רב, ובראש הרה"ק מבעלזא ז"ע הרה"ק מסאטמאר ז"ע, ובכל זאת הפין ה' בידו להצליח להיות נחבא אל הכלים, והיה דר במועד רוב שנות חייו בעניות גדולה, וגם אלו שהסתייכו במחיצתו לא יכלו להשיג אפס קצתו בקדישתו פרישותו וטהרתו, כי הסתיר את מעשיו במאד בהצנע לכת.

ביום י' כסלו ערב שב"ק פרשת ויצא שנת תש"ס לפ"ק נסתלקה הרבנית ע"ה לעולמה, והיה הדבר לפלא שזכתה שיאמר פסוקי יחוד ליד פטירתה, כי נסעתי ביחד עם מוה"ר יעקב שמואל מנחם יאקאבאוויטש שליס"א לבקרה בבית החולים תל השומר שיש שכבה על ערש דוי, ומיד כאשר נכנסנו להדרה וראינו שאלו המה דקותה האחרונות, מיד התחלנו באמירת פסוקי יחוד, ובתוך כך עלתה נשמתה, ובתה הרבנית מרת לאה רחמה תהיו ובתה עמדו ליד הפתה, והגם שזמן פטירתה היתה ביום י' ערש"כ"ק הספיקו לקנות חלקת קבר ולהביאה לקבורה באותו היום, והיית שבצאנו נהג שלא לקבור אצת הנשים ליד האנשים, על כן מנחתה כבוד בבית החיים סגולה בפתח תקוה בחלקת ספינקא.

***

ארי במסתרים

ובשנת תש"ט לפ"ק עבר רבינו להתגורר לעיר יפו, וגרו אז שם קיבוץ גדול של יראים וחרדים וביניהם פליטי העיר העתיקה ע"ה"ק ירושלים ת"ו, וביניהם גמנו הרבה מחסירי צאנז בהרה"ג ר' אברהם ענגלארד ז"ל שכיהן לאחר מכן מרב קרית באבוב בת ים, והתגורר שם בעניות וכדחקות בערום ובחוסר כל.

קפ

גבורות הארץ

לקט ענינים מב"ק מרז רבינו הגד"ק זצ"ל

ה'תש"ט י"ג אלול תרמ"ח

אז נתעוררו כמה מחסדי זמנאדא להקים ישיבה לשמו ולזכרו של אביו הק' זצ"ל, והם שלחו כסף לרבינו בעבור זה, אולם רבינו לא היתה דעתו ניהא מזה, כי רצה להיות נחבא אל הכלים, והרחק מכל עניני פרסום ואדמוורו"ת וחשש שמה על ידי זה יתפרסם בין הבריות, על כן הקים ביפו ישיבה לעדת התימנים, וסיפר ב"ק האדמו"ר שליט"א מאנטווערפן שלאחרונה פגש בירושלים יהודי מעדת תימן שלמד אצל רבינו בימים ההם בעיר יפו.

ה"ה י"ק א' פרשת וחי פתח תורה יצ"ו

אנא אשכחא זכאף ל"ה הרבני הנכבד
האדמו"ר זצ"ל יקר רוח ואברהם וצדקות
כל"ה מהר"י זצ"ל פתחא ר"י אברהם וצדקות

אנא אשכחא זכאף ל"ה הרבני הנכבד
האדמו"ר זצ"ל יקר רוח ואברהם וצדקות
כל"ה מהר"י זצ"ל פתחא ר"י אברהם וצדקות

ה"ה י"ק א' פרשת וחי פתח תורה יצ"ו
אנא אשכחא זכאף ל"ה הרבני הנכבד
האדמו"ר זצ"ל יקר רוח ואברהם וצדקות
כל"ה מהר"י זצ"ל פתחא ר"י אברהם וצדקות

ברכת מול טוב מרבינו זצ"ל
להרה"ח ר' יוסף שמואל פרענקל ז"ל

קפא

גבורות הארי

לקט עיתונים מכ"ק מרז רבינו הגה"ק זצ"ל

ה'תרס"ח יאדר תשנ"ח

משיב דבר
ה'תרס"ח יאדר תשנ"ח

בשנת תש"ד עבר רבינו להתגורר בעיר החזרה בני ברק זצ"ל והקים את בית מדרשו. אשר שם עבד את בוראי כל ימי חייו עד יימנו האחרון עלי אדמות, וברבות השנים נהפכה לתל תלפיות, תל שכל פיות אליה פונים להפקד בדבר ישיעה ורחמים מפי רבינו זצ"ל.

אחרי שקבע רבינו את משכנו בבני ברק התחיל בהרצנת תורה יור"ש לעדרי עדריב, והיה נזהר במאד שלא יהיה לו שום עניני רבנות ואדמו"רות, ולכן יסד בבית מדרשו ישיבה לבחורי הסידור ברסלב, משום שידע נאמנה שלא ימשיכו אחריו קהל חסידים בזה, כי הלא אין לחסיד ברסלב רבי בדור הזה, ואת כל אשר לו מסר בעד קיום ישיבתו, עד שמסרה הרבנות הצדקנית ע"ה פנימי הכסף כדי להקל מעליו הוצאות הישיבה, ואמר לי פעם שאולי פגם בכבוד אביו בזה שהחסידים היה ברצונם להקים ישיבה על שמו, והמוש"ק ואמר אולם בודאי ימתיל לי על זה, כי כוונתי היתה למוכתי כי השיטתי שמו לא יהיה לשמה, ועל כן ויתר על כל זה, ונעיי בספרי דב אריה שאג (פ' בשלח עמיד ימז ד"ה יסע משה) שהאריך בענין זה כמה ערך האדם לחזרה ביותר שיהיו כל מעשיו לשם שמים).

סיפר בנו כ"ק אדמו"ר שליט"א מאנטווערפן, שכידוע השתדל מרן החזן איש זצ"ל בבניית מקואות בכל רחבי ארץ ישראל, ושילח הגאון מטשעבין זצ"ל את רבינו לבקש מהחזן איש שיבנה המקואות על פי שיטתו של מרן הדברי חיים, ורבינו עשה שליחותו והשתדל בענין זה אצל החזן איש, אבל החזן איש לא הסכים לזה, אז אמר לי רבינו שכבר כתב הרשב"א שבעניני מקואות יש להתמיד ביותר, שבה תלוי מהרתן וקדושתן של ישראל, ושאל אותו על זה החזן איש, האם גם דבר זה שילחו הגאון מטשעבין לשאול, או האם מדעתו שאל את זאת.

***

קלסתר פניו המאירים

רבינו זצ"ל היו הולך מפעם לפעם לבקר את הרבנית הצדקנית בתו של הגה"ק רבי יצחק ישעי' הלברשטאם זצ"ל מטשעבין בנו של מרן הדברי חיים זצ"ל, ה"ת אמו של כ"ק האדמו"ר רבי משולם זוסיא מווערסקי זצ"ל מטשערנאביל, אשר התגוררה בבני ברק, והיא היתה הגילה לומר שקלסתר פניו של רבינו דומה לדמות דיוקנו של אביה הגה"ק מטשעבין, וכן היה מרגל בפומיה של קני החסידים לבית צאט שפניו המאירים היה דומה לצורתו של הגה"ק מטשעבין, ודבר

גבורות הארץ

לקט ענינים מכ"ק מרז רבינו הגד"ק ז"ע

ה'תשנ"ח (אדר א' תשנ"ח)

זה ידוע ומפורסם מה שהיה הגיל אצל זקני חסידו צאנו שצורתו של הגה"ק מטיטענחויז דומה לדמות דיוקנו של אביו מרן הדברי חיים ז"ע.

ובשנת תשט"ז לפ"ק בעקבות המלחמה שפרצה בארץ ישראל הרחיק נדוד למדינת בעלגיא ושהה שם במשך שנה ומחצה.

יספר הדת"ג ר' עבי מאיר פוגל שליט"א שישב הרבה ביחד עם רבינו לסדר את ספריו כדי להביאם על מכבש הדפוס, שהרבה פעמים בעת שישבו ולמדו בצוותא, דפקו על פתח ביתו אנשים שחזותם היתה מוכחת עליהם שהם אנשים אמידים, והם שאלו האם כאן הוא מקום מגורי הרב, ואולם רבינו לא קיבל אותם, אלא שלח אותם למעונו של האדמו"ר מגדבורנה שהיה סמוך ונראה לביתו נאווה קידוש.

***

מסירות נפש עבור איסור יהוד

במשך הרבה שנים נהג רבינו לנסוע לפני פורים לעיר אנטווערפן לפורים, כי ביום הפורים נכנסו המין רב להתברך מפני משעות הבוקר ומתנו לו פ"ג בעין יפה וברוח נדיבה, ואכסניתו היתה בביתו של הרב החסיד המפואר ר' סענדער פריד שליט"א, ובעל האכסניא חלק אחר קריאת המגילה לעסקיו וחזר לביתו רק בשעות אחר הצהריים, לא פנה רבינו לביתו עד שעות אחר הצהריים, ונשאר לעסוק בתורת ה' בבית המדרש, כי לא היה ברצונו להשאיר בביתו לבדו עם בעלת הבית, ואפילו שמועיקר הדין היו צדדים להקל משום הפסד מרובה, וגם שבני הקטנים היו נכחים בבית, ככל זאת ויתר על מנת חלקו בשביל קדושתו היתורה.

***

נאה דורש ונאה מקיים

רבינו ז"ל כותב בספרו הק' אריה שאג (פ' ויש) על הפסוק (בראשית כ"ה כ"ז) אל תרגזו בדרך, דאיתא בגמרא (ברכות ו') לעולם ירגז אדם יצר טוב על יצר הרע וכו', אך זה רק נגד היצר הרע, אבל עבור עולם הזה שהוא רק דרך מעבר לעולם הבא ודומה לפרוודור, על עניני עולם הזה אל תרגזו, עיי"ש.

ורבינו היה נאה דורש ונאה מקיים, שלא ראינו אותו אף פעם שיעלה חרון אפו על עניני עולם הזה, ימינה בוסרנו כמה וכמה פעמים שהיה ברצונו להנהיג כמה ענינים ופעל הרבה בעביר זה ובסוף לא עלתה בידו, שלא היה ניכר צערו על פניו כלל, וקיבל עליו את רצון הביי"ת

גבורות הארץ

לקט ענינים מב"ק מרז רבינו הגד"ק זצ"ל

הוצאת חסידי חסידות יב"ש

באהבה ובדומיה, ורק כשהוריד את ראשו על השטענדער בתפילה אלוקי נצור הבחינו בו האיק כמה ושפך שיחו לפני הקב"ה על זה.

היה מחלק צדקה עד הפרומה האחרונה שנשא אצלו, ובשאר סיפר ב"ק אדמו"ר שליט"א מאנטווערפן, שהיה בתקופה שנהג להזכיר את עצמו לפני בנש"ק, ושאל אותו לסיבת הדבר, אמר לו רבינו שנתן מעות לאותו בנש"ק, וחשש שמא מותבייש ממנה הלא שנוקק למעותיו, ועל כן מבקש מוכנו בכל יום שיוכיחו, כדי שידמוה הלא בדעתו כאילו שנתן לו אדעתא דהכי את הכסף כדי שיוכיחו בכל יום.

ואיתרמי כמה פעמים בעת שחזר מחוץ לארץ עם סכומים גדולים שקבל מאנשים שרצו להחזיק בו, וחילק את כל המעות לאחרים, ולא השאיר אצלו מאומה, ואחר כך עוד התנצל וביקש את סליחת אלי שקבל מהם את הכסף, כי שמא השתמש בהם לצרכיו.

***

עמוד צלותהון דבית ישראל

המפורסמות אינן צריכות לראיה, כי ידוע ומפורסם בכל קצווי תבל שרבינו היה פועל ישועות בקרב הארץ, וכל הדבר הקשה יביאון אליו להעתיר בצלותהון ובעותהון בעבור צרכי הכלל והפרט, ותפלותיו עשו רושם למעלה ולמטה, ואיה שוקל ואיה סופר שיוכל לתאר את הישועות הרבים שפעל יעשה, והרבה פעמים כאשר כבר אמרו הרופאים נואש לחיי חולה, וגזרו עליו גזר דין מוות ח"ל, אמר רבינו שזוהו כלום, וייעץ להם לילך שוב לרופא פשוט שעל ידי קופת חולים ויעשו עוד הפעם פאטאגראפיא ויראו שזה באמת כלום, ודבר זה היה ידוע שכאשר אמר רבינו שזוהו כלום סימן הוא שחלה נישע כבר בדבר ישועה.

וכמו כן באו אצלו בבקשות על אלפי נשים שהיו מקשות לילד, ובירך איתם "דע מאמע ואל זיין געזונט אין דע קינד זאל זיין געזונט", ובעזרת השי"ת עבר הכל בשלום ובניקל בלי שום מכשול במרכתו הקדושה.

***

ובתורתו יהגה יומם וליילה

וכמו כן מי יוכל לתאר התמדהו המרובה בעסק התורה, וכאשר העידו השכנים שלא עלה על יצעו במישך ארבעים שנה, אלא ישב בכיתו מדדשו ביום ובלילה במישך כל ימות השבוע ועסק בתורה.

קפד

גבורות הארי

לקט עיניים מב"ק מרז' רבינו הגה"ק זצ"ל

הוצאת מוסדות תורה

ולפעמים למד שלש ימים ברציפות, וכאשר חכמו רעבון הלך לחנות וקנה לו איזה דבר מאכל, ועל ידי זה היה לו כח להמשיך בעסק התורה מותק התמדה מרובה, וגם בשנותיו האחרונות כשנחלשו כוחותיו היינו צריכים לחזום אתו שיסכים לישון במוטת.

בכל מקום שהגיע במוסעיה מידר צעדיו לבית המדרש והתחיל לעסוק בתורה, ולא ביטל אפילו רגע כמומרא, וכן מושך כל הזמן שהצדיק היה בעיר ישב כל היום ועסק בתורה.

***

ראש השנה בלאנדאן

בכל שנה היה דרכו בקודש לנסוע לעיה"ב לאנדאן יע"א, והתאכסן אצל הרה"ג ר' נחום שלאף זצ"ל, ולפעמים היה האכסניא בבית הרה"ג ר' חיים שלאף ה"ו והתפלל בבית מדרשו של הרב פינטער, ובשנותיו האחרונות נערך מנן בבית האכסניא, ואלפים נהרו לתפילותיו ולשולחנותיו המהודים, ואחר פטירתו של ר' נחום שלאף, היתה האכסניא אצל בנו הרה"ג ר' יהוקאל שליט"א ראש המולד ביאלאווע.

זכות מיוחדת נפלה בחלקה של לאנדאן, שהתעכב שם רבינו באחד השנים לימי ראש השנה, והאציל מהודו ומאורו על תושבי העיר, כי פע"א כאשר שהה רבינו בלאנדאן כחודש אלוה, הפציר בו במאד הנגיד הנכבד הרה"ח ר' משה טאובער שליט"א שיטאור רבינו ביניהם על ימי ראש השנה, והתפלל אצלו בבית מדרשו, ונעתר רבינו לבקשתו, ובימי ראש השנה השמייע שם דרשותיו החוצכות להבות אש, ותקע בשופר, והתפלל תפילת המוספין לפני התיבה, ובימי ראש השנה התאכסן בבית הרבני הנגיד הנכבד מוה"ר משה גראס ז"ל שביתו היתה בקרבות מקום לבית המדרש.

פעם היה הרה"ק מוסאטמאר זצ"ל במדינה אחת באיירופה, וגם רבינו היה שם באותה עת, והרה"ק מוסאטמאר הצליח לאסוף סכום גדול, ולרבינו לא האיר קרן ההצלחה, והיתה לו מזה חלישות הדעת, וכאשר נודע מהדבר להרה"ק מוסאטמאר, נסע לעיר דייטשלאנד וקרא אליו את הרה"ח ר' לייביש מענדלאוויטש ז"ל מבארא פארק, והרה"ח ר' שלמה גרינפעלד שהיו שם, ואמר להם אני תשכתי שלעולם לא אדרוך יותר על האדמה הארורה הזאת, אבל באתי במיוחד לבקשכם שתלכו ותאספו מעות בעבור הרבי מומוגראד.

גבורות הארץ

לקט ענינים מכ"ק מרז רבינו הגה"ק זצ"ל

ב"ר אברהם אבינו זצ"ל

מסירות נפש עבור מקוה

סיפר הר"ר ישראל הלברשטאם הי"ד נכד אחיו הגה"צ ר' ישראל זצ"ל שזכה בשנים האחרונות לשמש רבות את רבינו. שבידוע מסר רבינו נפשו כדי לטבול במקוה, ואפילו כשהיה קשה עליו ההליכה ביותר, והנה יום אחד באשמורת הבוקר לפני עלות השחר, ביקש ממנו רבינו שברצונו לילך לטבול במקוה, והלך לבדוק האם המקוה מוכן, והבחין שמימי קדם מאד, וחזר ואמר לרבינו שהמקוה קר מאוד ואי אפשר לטבול כעת, אבל רבינו לא רצה להאמין לדבריו, ובכוהות החלושות טרת עצמו והלך למקוה, ופישט בגדיו, וכאשר אך הכניס את רגליו לתוך המקוה הרגיש שאכן המים קרים הם, וחזר ולבש את בגדיו, ודחה את טבילתו למאוחר יותר, והתנצל לפני ר' ישראל ואמר לו כי כאשר יש מניעות בעבודת ה' אי אפשר לסמוך על אחרים אלא צריך לבדוק את הדבר בעצמו, ולכן עד שלא נכחתו בעצמי לראות שמנים הם דברך לא האמנתי לך.

כאשר באי אצלי ובקטנו ממנו להופיע ולפאר במינוסים ואסיפות וכדומה של ידאים ושלמים, נענה ואמר וכן אמר להרה"ח ר' שמואל הלברשטאם שליט"א הרי אני נמישל לתולעת הרוצה לעבור מצד אחד של הרחוב לצד השני ומתחננת אל עוברי האורח אל תרמסוני, והנה עברתי כבר את רוב שנותי בשקט ובחסתה וזכה אתה ריצה ממני כעת לעת זקנותי להתפרסם, אין רצוני בכך.

כאשר הרגיש באיזה חולשה אי שלא היה כל כך בקו הבריאות, הודרו ביתר שאת ועוז לקיים המצוות ואפילו לפני הזמן, וחזק בזכרונות כשהיה בבית התולדים בשנת תשס"א לפ"ק התפלל תפילת שחרית בשעה מוקדמת במאד, וכן בשאר התפילות הקדים מאד, כי פחד תמיד מי יודע מה יולד יום, וכן נשנה הדבר בכל פעם שהוצרך לנסוע מחוץ לעיר, לא סמך בדעתו שכאשר יגיע למחוז חפצו יתפלל שם, אלא הקפיד להתפלל לפני צאתו לדרך.

כאשר היה נכנס לחדר, היה דרכו בקודש לומר בחרדת קודש לית אתר פני מינה, שכבודו מלא עולם.

בערב ר"ח ניסן תשנ"ה ערך הרה"ג ר' חיים מילר שליט"א ר"מ בישיבת צאנו בני ברק, לבקשת רבינו נסיעה לקרבו של רבי חנינא בן חוסא, באמרו שרוצה לפעול שם ישועות, ונסע עם מנחם מוצומצם והיה נוכח ביניהם, וגם גייס להבדלחט"א הרה"ג ר' צבי לנדא זצ"ל וגם הרה"ג ר' מרדכי גוט שליט"א בעל לוח דבר בעתו, ועל אם הדרך הרוש דרש

גבורות הארי

לקט עיניים מכ"ק מרן רבינו הגדול ק"ק זי"ע

ה'תשנ"ח (אדר א' תשנ"ח)

רבינו ממקורות דברי חז"ל אמרתיכם של הצדיקים הקדושים שעל קברם נסענו להשתטח.

***

נהרין ליה שבילי דרקיעא

ביום ו' עש"ק דברים שנת תשס"ד לפ"ק בעת שלמד אתי רבינו הפסוק (דברים א' כה) ערים גדולות ובעירות בשמים, הסביר לי שבשמים יש חומות ימובצרים, "פעסטונגען" בין מדינה למדינה, וסיפר שבנערותו נסע עם אביו הקד"ק זי"ע בימי הקיץ לערי מרפא שהיו שם מעיינות (א"י לפ"ק בלח"ק). וכאשר עברו את הגבול בין מדינה למדינה ראה בעיניו הבדולחות את המבצרים והחומות שבשמים, ושאלתי את רבינו אם אביו גם כן ראה זאת, והאם שיתחוו ביניהם מהמחזה הזה, והשיב לי כי ודאי ראה והבהין גם אביו את זאת, ועל השאלה השניה השיב לי בתמינה, וכי על כל דבר שרואים ערובים לדבר.

***

התקרבותי לביתו של רבינו

בחידוש אלוף שנת תשנ"ז לפ"ק חיתן אחד מאחי הי"ו אחד מצאצאיו בעיה"ק ירושלים תובב"א, ורבינו חלה אז במחלת "רויו" (שישטה). ועל כן הוצרך לשהות בבית החולים, ואחר כך שהה למנוחה בדירתו של הגה"צ רבי חיים צבי מייזליש שליט"א ראש ישיבת מוהרי"ט דיסאטמאר בני ברק, ואחי מוה"ר יצחק עזריאל הי"ו שימשו במסירות נפש מרובה, ושהה אתו בבית החולים.

זכרם ויזכר על הטוב הרבני הנגיד הנכבד הרה"ח ר' אליעזר קעסטנבוים הי"ו שנדב בעין יפה כל ההוצאות שהיו כרוכות אז לרפואתו של רבינו, ובמשך שתי שבועות אלי ממש לא מש אחי מוטתו של רבינו, ויזכר זכותו לעד שזכה להציל את חייו של רבינו, כי הרופאים לא התייחסו למצבו של רבינו ולמצב רגלו בפרט, ובאותו השבת שהיינו בירושלים התפללתי בכל התפילות עם רבינו, ובעת הסעודה הייתי שם לבדי, ומאז זכיתי להיות אדוק ומקושר לרבינו בקשרי עבותות ולהיות משמישו בקודש, ואז התחלתי לטפל בענייני רפואתו של רבינו.

לאחר זמן כאשר כבר חזר לביתו נאווה קודש בני ברק, היה רבינו צריך לילך לרופא עיניים, ובקש ממני הרה"ג ר' חיים מילר שליט"א, - שעד אז דאג בכל כוחו ויכלתו ובמסירות נאמנה על רבינו, ואי אפשר

גבורות הארץ

לקט ענינים מב"ק מרו רבינו הגה"ק זצ"ע

סדרת השלמות 1937

לתאר עלי גליון את פעולותי הכבירים שפעל ישעה לטובתו של רבינו בכל הענינים, - ללוות את רבינו לרופא מוכחה לעינים, ואכן בעצת הרופאים הוסכם שרבינו יעבור ניתוח על עיניו שההירות בבית החולים לניאדא בנתניא ביום כ"ו תשרי ב' פרשת נח שנת תשנ"ח לפ"ק, ועל ידי השתדלתי העמיד האדמו"ר מצאנו שליט"א חדר מיוחד בעבור רבינו במלון גלי צאנו הסמוך, ולמחרת חזרנו לבני ברק, והיה צריך איש שהיה צמוד לרבינו למפל בו בכל עת, ומאז זכיתי להיות כישמישו בקודש עד ימי האחרון.

ובאותו חורף נסע רבינו ללאנדאן להשתתף בברית מילה אצל הנגיד הנכבד מוה"ר בעריש בערגער נ"י וכן היה סנדק אצל בן מוה"ר שלום ציק הי"ד.

שיעורי האחרונות

ה'תר"ל - ה'תש"ח

בשנותי האחרונות התאנח הרבה פעמים, ואמר "אין ער איז נאך אלץ נישט געקומען", ובאשר שאלו איתו למי ימנען מילי, השיב שכוונתו על ביאתו של משיח צדקני שמצפים אנו בכליון עינים שיבוא לגאלינו ועדיין בן דוד לא בא.

בחודש אלול תשס"ד עוד זכתה לאנדאן הבירה בפעם האחרונה שביקר רבינו בשעריה, והשפיע שם מהודי והדרו על תושבי העיר.

מושנת תשנ"ח עד שנת תשס"ב נהג רבינו לנסוע במישך חודשי הקיץ לעיה"ק וירושלם ת"י כי שם יש אייר צה, והתאכסן בבית מקורבו הרה"ג ר' יקותיאל ליכטנשטיין שליט"א ראש מולד רמ"א בעיר ה' שמה, אשר עשה ביתו בית יעד לחכמים, ושמשו את רבינו במסירות נפלאה ככל אשר לאל ידו, ורבינו היה מאד שבע רצון מהם.

מושנת תשנ"ח לפ"ק כבר היה רבינו בגדר חולה מסוכן, והרבה פעמים קרא אותו אליו בעצם יום השבת כדי למפל בו, והרה"ג ר' שמואל אליעזר שטערן שליט"א התיר לי לחלל את השבת בעבורו בכל עת הצורך, ובענין זה אמר לי רבינו שאין אני צריך לחוש כלל לחלל את השבת בעבורו, כי שורשו ומקורו מושפחת רבנים ובעצמו היה רב לפני המלחמה, והני פוסק לך "אז דע שבת ויעט נישט אונטער גיין אז די וועסט קומען צו מיר צו פארגן אין שבת", ותל"ת שזכיתי להחיות רוחו של צדיק, כי בכל פעם שדעו לו וכאשר באתי אצלו ומפלתי בו היטב לו ביותר, זכיתי שבירך אותי בכל הברכות האמורות בתורה.

גבורות הארץ

לקט עניינים מכ"ק מרו"ר רבינו הגה"ק ז"ע

© אגודת "עליונות" ©

ישוב אחר כך כאשר מצבו המשיך להיות קשה בקשתי כמאד מהאי גברא רבא ויקרא ותק ועושה חסד הר"ה רבי יעקב שמשון נחום יאקאבאוויטש שליט"א שהוא אדוק ימקושר בכל השנים אל רבינו, וכן עמד לימיניו בעצת ותושיה בכל עת הצורך. ועל כן בקשתי מאתי שיזעיל להתמנות בתור מושב"ק להיות עומד הן בכל עת ושעה ליד רבינו, ואכן תל"ת שמואל שנתמנה למושב"ק התחיל לטפל בו במסירות נפלאה עד שמעב הבריאות של רבינו השתפרה עד למאד, ומאז לא היה נצרך כמעט לשהות בבית החולים, וכמו כן כמעט שלא קראו אותו מביתו של רבינו למהר לבוא בשבתות וימים טובים, וזכה להחיות נפשו של הצדיק לעד בעוד עשר שנים, ורבינו היה לו אסיר תודה על זה והרבה להזכיר זאת בכל הזדמנות, ויזכר בספר זכרון הנצח נעדים פעלי המרובה, ובתקופה האחרונה היה רבינו חוקר ודורש הרבה היסן הוא, יבעת שישב אצל רבינו, היה ניכר על פניו שלילת נפש, והרבה פעמים כאשר הגיע אל רבינו, נענה רבינו ואמר לו בברך חקית עליך ^{אח"ח 1234567} כמילין עינים, והרעיק עליו סל של ברכות.

אמנם כחג הפסח שנת תשס"ה לפ"ק התחיל מצב כריאתו להתדרדר במאוד, והיה זקוק לרחמי שמים מרובים.

ביום שבת קודש פרשת חיקת שנת תשס"ה לפ"ק זכיתי להבנים את בני כבדתי של אברהם אבינו ע"ה בבית מדרשי של רבינו, ורבינו נתכבד בסנדקאות וכמו כן אמר הברכות, וקרא את שם בני משה חיים היה, על שמו של אאמ"ר ר"ל.

ביום ג' פרשת מטות מסעי שנת תשס"ה לפ"ק, נסע רבינו לעיה"ק וירושלים תיכב"א שנתכבד בסנדקאות אצל בן הר"ה ח' ר' יצחק ברוך וינבערגער הי"ד, ובחזרתי הירע מצבו, ואפילו בעת חולשתו המרובה אמר לי פעם (כיום היה תנו"א מסעי) אל העיין בכתבי עת שהיו מונחים שם על השולחן, אלא תביא לי ספר אריה שאג בא ונלמד.

ובאותי היום אחרי הצהרים עלה חימי, ונכנס בבית החולים מעיני הישיעה, ושהה שם במיטת ב' ימים, וב"א הגה"צ ר' משה הלברשטאם זצ"ל חבר הבד"ץ העדה החרדית בא לבקריו בחוליו.

ביום ג' בבוקר היה רצוני עז להשתחרר לביתו, אבל הרופאים לא הסכימו, והוא התחנן מאד לפניהם כי בנפשו הדבר יען שבאותו יום חל י"ט החילולא של אביו הגה"ק ז"ע, וכאשר ביקש כמה וכמה פעמים ולא נענו לו, נענה ואמר "איך זעה אז פין הימל יי"ל מען אנדערש, מימיז אורי מיזויל פון הימל", והני ראה שמעשים רעים אחרת חיובים להסכים עם מד

קפט

גבורות האדם

לקט ענינים מכ"ק מרן רבינו הגה"ק זצ"ע

תלמוד ואלה התוכחות

שמים נשמים). ותל"ת שעור באיתו היום אתרי הצהריים השתחרר וחור לביתו, והתפלל מנחה בביתו ואמר קדיש לטובת נשמות אביו הק' זצ"ע.

באותם ימי קין הארוכים למרות חולשתו המרובה, ישב שעות רבות בעסק התורה, ולמד מתוך ספריו ובעין יעקב ובעוד כמה ספרים, ולפעמים היו לו באיתם הימים יסורים נוראים, אבל ברגע שפתח ספר ללמוד לא חלי ולא הרגיש, וכן התעמק בלימודו שעות ארוכות מבלי להרגיש בשום כאב.

בערב שבת קודש פרשת עקב יצא לחצר בית המדרש לקבוע מוזה בשער הברזל שישיי שם.

ביום שבת קודש פרשת ראה שבת מברכים הודש אלו, בירך את החודש, ובאמצע סעודה שלישיית חש ברע ויצא מבית המדרש לפוש בחדרו, ובמוצאי שבת קודש ערך חאלאקע לנכדו כמר אברהם מאיר בן הרב חיים יודא רייך הר"ו, ואתר כך בירך את כל הקהל הקודש שנכחו שם, שכל מי שלא נפקד עדיין בפרי בטן, שיוושעו בוש"ק.

במוצאי שבת קודש פרשת שופטים אמר לי שכבר עלתה בדעתי להפחד ולכתוב צוואה, אבל להיות שלמד בספרו הק' אריה שאג (פ"א) וזלה"ק: גם כל חלי וכל מכה אשר לא כתובה בספר התורה וגו' אמרו חז"ל זהו מיתת הצדיקים, והיא האחרונה שבקללות התוכחה וכפי שאמרו חכמינו ז"ל כל המאחר חמור יותר, ולכאורה יש להבין מה חומרתו יותר מכל התוכחה, ובפשטות י"ל דהנה עיקר ההפסד מיתת צדיקים היא שמעתה אין לנו ממי ללמוד, ואין מי שיוכיח אותנו להראות לנו הדרך כאשר יראה הצדיק בעיניו ובאספקלריא המאירה שלו כשהוא בינינו ורואה נטיה מדרך הישר, וגם אין לנו על מי להביט וללמוד מהתנהגותו ארחות יושר, כי הצדיק הוא הפוקח עיני אנשיו ומסיר מהם כל מיני דעות כוזבות ופתויי השקר של היצר הנסתר, אשר רק הצדיק יכול להרגיש בהם, ולכן ההיזק הוא הגדול שבמיקו, כי בלי הצדיק אנו עלולים להכשל בעונות ח"ו ולחשוב עליהם שהם מצוות, ולכן בגלל הסתלקות הצדיק יכול להתגלגל על בני ח"ו הגדולה שבצרות, ובפרט שכל זמן שהיה חי הצדיק והיו מודרכים בהדרגת הצדיק היו זוכים לנחול עולם הבא, אשר יפה שעה אחת ממנו מכל חי העולם הזה, הרי שבהעדר הצדיק מפסידים את הגדולה שבטובות, ולכן זהו הקללה הממורה ביותר, הבאה בסוף כל הקללות רח"ל, עכ"ל. ועל כן התיישב בדעתו כי מוטב לו להשאר עוד בעולם הזה.

גבורות הארץ

לקט ענינים מכ"ק מרז רבינו הגה"ק זצ"ל

ה'תר"ס. יאסער תולדות ע"ב

למחרת ביום א' כי תצא זו אלול, וכיתי שהניח תפילין לבני היקרים הבחור שמעון ה"ו והבחור נח צבי ה"א, וכמו כן כא לפאר בראש שמוחת הבר מצוה, ותודתי נתונה ליד"נ ושיחפי תנאמן בעבודת הקודש הרה"ח ד' יעקב שמושק נחום יאקבאויטש שליט"א שבכל מיטך היום כולו השקיע מייטב מוחותיו להיטב מצב בריאותו של רבינו, כדי שיוכל רבינו לפאר לעת ערב בראש שמוחת.

ביום ב' זה אלול, אמר לי דברים נוראים שכרצוני עז ללכת כבר לוקני ושם אין לו שונאים כלל.

בפרשת נצבים נכנס אל הקדוש פנימה אברך אחד לבשר הרבינו שיעניו שפיר קא חזו ברוח קדשו, שבא להזכיר את אמו לפני רבינו שאמרו הרופאים שצריך לעשות לה מיתוח, ואילו רבינו אמר שאין צריכים לעשות הניתוח, ואכן כשהגיעו לבית החולים והכניסו אותה לעשות לה הניתוח, וכעבור זמן מועט יצאו הרופאים ובישרו לו שאין צורך בהניתוח כלל.

וכמו כן נכנס אברך אחד וסיפר שבמיטך עשה שנים מוחותותיו עדיין לא נפקד בפרי בטן, ובאותו השנה נכנס בחג הסוכות אל הקדוש פנימה וביקש שרבינו יברכו בפרי בטן, ואמר לו רבינו שאם יקבל על עצמו להתמיד בתורה, עד שבכל מקום בש"ס שישאלותיו אותו ידע להשיב מיד יושע, ונענה ואמר מתנאי זה קשה עליו ביותר לקיימה, ואמר כשואל שאם יקבל על עצמו ללמוד בכל בשבוע בספרו הק' אריה שאג, האם גם כן תועיל לו, והסכים רבינו והבטיח לו שיוכה לזרע של קיימא, ואכן ברכת צדיק עשתה רושם ותיקף אחר זה נפקדה אשתו בשעה טובה.

בערב ראש השנה שנת תשס"ו לפ"ק השכים קום וגמס לבית מדרשו לאמירת סליחות, ואחר תפילת שחרית קיבל קהל רב שבאו להתברך מפ"ק בשנה טובה עד שעה שלש אחרי הצהרים.

וכמו כן בליל שבת קודש עברו אצלו עיבור וקהל רב לברך ולהתברך להגל השנה החדשה הממשמש ובא, ושאלנו אותו מה מותבים בשמים מעל עליו למיטך השנה הבאה עליו לטובה, והשיב בזה"ל "דעס יאהר גייט מען שניידן", ושאלנו אותו האם לטובה, ונענה ואמר כן.

וביום ראש השנה התפלל רבינו תפילת שחרית בביתו נאווה קודש, ואחר כך עלה לבית המדרש מקריאת התורה ואילך, ובתקיעת שופר כיבד את בנו כ"ק מרן רבינו הרה"צ רבי חיים שליט"א, וביקש

קצא

גבורות הארץ

לקט ענינים מכ"ק מרז' רבינו הגה"ק זצ"ל

ת"ת ס' אלול תרע"ח (1917)

לעצמו המהווה עם המונית ושמות המלאכים, ותפילה מוסף התפלה במתנות מאד, וכאשר סיים אהו כבר השליה ציבור באמירת עליו לשבח, והקשיב לחזרת הש"ן בהתלהבות יתירה, וטפח בידיו וברגליו עד סוף התפילה, כקדושה רבא אחר התפילה אמר "ס' א"ז שיון דע זמן אז משיח זאל קיבען".

וכן נשנה למחרת היום ביום ב' הראש השנה, רבינו התפלה תפילה שתורת בביתו, ועלה לבית המדרש לפני קריאת התורה, ואמר שאם איני יכול לילך לטבול במקוה, עכ"פ אדבר בעניני מקוה, והתחיל להרבות בנועם שיה קודש בענין הטבילה במקוה וכדומה, ואחר כך הדליק בעצמו הנרות בהמנורה הגדולה של הניכס שזוהתה לפני הבמות, כדרכו בקודש מדי שנה בשנה כאשר נהג אביו הק' זצ"ל.

בליל שבת שובה, היה ניכס בבית המדרש כאשר הגה"צ ר' שמואל אליעזר שטערן שליט"א השמיע דרשתו כנהוג בכל תפוצות ישראל בשבת שובה.

ביום א' ו' תשרי נתכבד בסנדקאות כבדית שנערכה בבית מדרשו לבנו של הרב רבי מרדכי פאנעט שליט"א.

יום ג' ו"ג מידות נסענו לאמירת תשליך על שפת הים, ושם כיבד את נכדו הרב הים יודא רייך שליט"א לתקיע בשופר כנהוג.

במוסף ליל יוהכ"פ ולמחרת היום, ישב כל היום כולו בביתו.

בערב סוכות סיך בעצמו את סוכתו, וכן הקפיד כליל סוכות לאכול כזית הראשונה בכדי אכילת פרס בתוך הסוכה, וכל לילות חול המועד ערך את שולחן הטחור בסוכתו במעמד עם רב. במוסף משעה ימחצה, הימר טיפה ירקד בכל עז, יכיום הושענה רבא נכנס לבית המדרש כאשר אחזו לפני אמירת ההלל, ובעת ההקפות סבב את הבימה פעם אחת, ושוב אחר כך נשאר לעמוד ליד השטענדרע, וכיבד את בנו כ"ק מרז' רבינו הר"צ רבי חיים שליט"א לשמש כש"ן בשאר ההקפות.

בליל שמחת תורה עשה בעצמו הקפה הראשונה, ואחר כך התיישב על כסאו כאשר ספר תורה מונח בחיקו עד סוף ההקפות, וביום שמחת תורה ערך בעצמו את ההקפות הראשונה השניה והשישית, ובשאר ההקפות ישב על מקומו כשספר תורה כרוך בזרועו ופניו מאירות אל הקהל כוזהר הרקיע, ובנעילת ההג לא רצה לזרוק תפוחים להציפור כמנהג בית צאנו וכאשר נהג מדי שנה בשנה, אלא חילק התפוחים לכל הקהל, וביום אסרו חג הלך לביש בהשטריימיל פאר לראשו במוסף כל היום.

קצב

גבורות הארי

לקט ענינים מב"ק מר"ר רבינו הגה"ק זי"ע

ה'תשס"ג י"ג שבט תשס"ג

ביום א' פרשת נח נתכבד בסנדקאות בבית לבנו של מוה"ר מאיר שלאף ה"ר. ידוע מייסב כניעט במושך כל סעודת המצוה.

ביום ה' פרי' לך נסע להשתתף בשמחת הנישואין לבתי של הרה"ח ר' בערל קליין שליט"א בתור חברת הטוב ששימשו רבות בשנים כמסירות נפלאה בשעות קשות, ורבינו הכיר לו טובה במאד ע"ה.

וכן נענה הדבר ביום ג' תולדות כ"ז חשוון שנסע להשתתף בשמחת התנאים של החתן כמור בערל יאקבאוויטש ה"ר שוכה לשמש את רבינו רבות כמסירות נאמנה, ועל אם הדרך נענה רבינו ואמר לי שרבות ענג שבעה נפשו ושמחתו מרובה, ושוב המשיך ואמר לי אין לך מושג כמה הנאה יש לי שאתה לוקח אותי לשם, ושהה זמן רב בשמחת התנאים, ולא רצה לחזור לביתי כי אם אחר זמן רב.

בימי חנוכה תשס"ו נתרבה הילשתו עד למאד, ועזרנו לו בכל לילות ימי החנוכה להדליק את המנורה, וביום זאת חנוכה ערך שולחנו הטוב לרגל יום ההילולא של אמו הרבנית הצדקנית ע"ה כמדי שנה, ולימינו ישב בנו כ"ק אדמו"ר שליט"א מאנטווערפן, ומושאלו ישבו ב"א הגה"צ ר' משה הלברשטאם זצ"ל חבר הבד"ץ העדה החרדית, ילחבל"ה הגה"צ נאכ"ד מאקע"א שליט"א, ובמשיך שעה ומוצה חילק מעות חנוכה לכל הנכחים.

ביום ד' ויגש השתתף בשמחת הנישואין של בן מוה"ר שלמה לויפער ה"ר מלאנדאן.

ביום ג' ויחי עשרה בטבת נתכבד בסנדקאות לנכדו של מוה"ר משה וייל ה"ר שנערפה בבית מדרשו.

ביום ג' פרשת בא ב' שבט נתכבד בסנדקאות לרך הנולד כמור מרדכי יודא ה"ר בנו של מוה"ר שלמה הרצל ה"ר.

החל מפרשת תרומה נשתפרה מצב הכריאות של רבינו במקצה, והתחיל טוב לעשות פתיחה לארון הקודש לפני קריאת התורה, וכן חזר לעשות הגבהה בסעודה שלישית, ועוד כמה דברים שהפסיק שבתקופה האחרונה לא היו ביחודותיו אתי לעשותם.

ביום א' ה' אדר נסע להשתתף בשמחת הנישואין של משמטו הנאמן ה"ר בערל יאקבאוויטש זי"ר בנו של הרה"ח ר' יעקב שמשון נחום שליט"א משב"ק, וישב שם שעה ארוכה, ולאחר מכן רקד מצוה טאנץ עם החתן לפני הכלה, וראוי לציין שבכל שעות היום התעניין רבינו כמה פעמים מתי ילכו להשתתף בהתנחה.

גבורות הארץ

לקט עיתונים מכ"ק מרז רבינו הגה"ק זי"ע

ה'תרס"ח זאנזאר יאר ה'תרס"ח

ביום ב' ו' אדר עשה האלאקע לבנו של מוה"ר שלמה יודא קיש הי"ו, שעלה לו תאומים בברכתו של רבינו, ונתקיימו אצלו ככל אשר יצאו מפ"ק של רבינו בכמה פרטים.

ביום א' פרשת כי תשא י"ב אדר ערך רבינו סעודת שבע ברכות להחתן הר"ר בערל יאקאבאוויטש הי"ו בבית מדרשו, ואחר שמחת השבע ברכות הודה המושב"ק הרה"ח ר' יעקב שמשון נחום הי"ו לפני רבינו, ונענה רבינו ואמר לו "פאר אייך קומט דע יישר כח", ושוב היספך ואמר לו "א גרויסן יישר כח".

ביום הפורים הופיע רבינו למושב כל התפילות בבית המדרש ובקריאת המגילה בלילה וביום, ואחר כך ערך שולחן קצר לכבוד היום, וחילק שיריים להנוכחים יין ומונות והמאכל הנקרא נאן שעשו מאגוזים מטוגנים בדבש.

בחודש ניסן תשס"ו אמר לי רבינו כמה פעמים שהוא מכיר לי מוכה במאה, ובתוך הדברים אמר לי "ווייסט דאך אז די ביסט דא ביי מיר דער ערשטער", וכן אמר לאחי הי"ו שמקנא בו טייט לי אח כזה.

בחודש ניסן היו ב"ה כמה שמחות במשפחתו. בשמחת אירוסין הרב ישראל הלברשטאם נ"ו נכד אחיו הרה"צ רבי ישראל זצ"ל שזכה לשמש רבית את רבינו, ורבינו טרח לנסוע לעיה"ק ירושלים להשתתף בשמחת האירוסין, וכן בא בקשרי שידוכין נכדו היקר הרב זאב הי"ו ותל"ת שהשתתף רבינו בשמחת קישור השידוך ובשמחת האירוסין.

בכ"ה ניסן ביומא ההילולא של מרן הרה"ק הדברי חיים זי"ע אבי שטיילתא קדישא שחל במוצאי שבת קודש, ערך רבינו את שולחן המהור בשעה מאוחרת בשעה שנים עשרה, והשילחן נמשך מושך שעה ורבע, ולאחר עריכת השולחן קיבל בביתו נאווה קודש הציבור שכאז להתברך בפיתקא ובפ"נ, ובירכם למוכה ולברכה.

ביום כ"ח ניסן נסתלק לעולמו ב"א הגה"צ ר' משה הלברשטאם זצ"ל חבר הכד"ץ העדה החרדית, ונסע רבינו לעיה"ק ירושלים תוכב"א לחלוק לו כבודו האחרון ללוותו למנוחת עולמים, וזהו זאת הפעם האחרונה שנסע רבינו לירושלים בחיים היותו.

בכ"ו תמוז שב"ק מברכין חודש אב יומא ההילולא של אביו הגה"ק זי"ע, כיבר את בנו כ"ק מרן רבינו שליט"א לברך החודש, ובכל התפילות אמר קדיש לטובת נשמת אביו הק' זי"ע.

בשבת הזון פרשת דברים חלה רבינו בדלקת ריאות ולאיש ענדערהג) וימאז לא עלה במושך כמה שבועות לבית המדרש כלל ואפילו

קול

דינה

וישועה

באהלי

עדיקים

ימיה

עשה

חיל

ימיה

דומה

גבורות הארץ

לקט ענינים מב"ק מרן רבינו הגה"ק זצ"ע

תש"פ ו' ואדרת ה'תשנ"ו

לסעודה שליטית גם כן לא הופיע בהדרתו, והיו משכחה פרשת שופטים ופרשת כי תצא ופרשת כי תבוא, ומאז זכרתי ביחד עם נכדו הרב יונה ווינבערג שליט"א לשבת איתו בסעודה שליטית ולשחרר אתו זמירות עד פטירתו, וכן למד בכל שבוע מספרו אריה שאג.

יום רביעי ט"ו אב נתכבד בסנדקאות לרך הנולד כמר חיים מנחם ה"ו בנו של נכדו הרב יודא פרנקל שליט"א, שנערכה בבית מדרשו.

יום ד' ער"ה אלול התקיימה בביתו כתיבת אותיות לספר תורה שנכתב על ידי הרבני הנגיד רבי הניאל ניסימו שליט"א, ורבינו כתב את האותיות א' ל', שהמה האותיות ראש תיבות של שמו הקדוש.

ביום א' ג' אלול הניח תפילין להביתר חיים יחיאל ה"ו בנו של ש"ס הרה"ג רבי שמעון שמואל הלברשטאם שליט"א.

ביום ג' ה' אלול עשה האלאקא לבניו התאומים של הרה"צ המקיבל הרב איפרגן שליט"א מנתובות, שאצל אחד מהם נתכבד רבינו בסנדקאות כאשר נכנס בביתו של אברהם אבינו ע"ה.

יום ה' ז' אלול הניח רבינו תפילין להבחור הבר מצוה כמר נחום ה"ו בנו של מוה"ר יעקב יוסף שלאף ה"ו.

***

שנת תשס"ו לפ"ק - שנתו האחרונה עלי אדמות

כליל ראש השנה עלה בחדרי השי"ת לבית מדרשו למשך התפילה, ועברו קהל רב לפניו כבני מרון לברך ולהתברך, ובשתי הימים עלה לבית המדרש מאמצע תפילת שחרית עד סוף תפילת המוספין.

ביום ג' ד' תשרי שימש כסנדק בחדרו שבביתו נאוו בקודש לרך הנולד כמר שמעון ה"ו בנו של מוה"ר ישראל מנחם ליכטנשטיין ה"ו, ומאז כבר לא שימש רבינו כסנדק בימי חייו.

***

אראלים מבקשים את רבי והחתונים מבקשים את רבי

כליל שבת טובה הורע מצבו של רבינו עד למאד והיה לו קוצר נשימה חזק, ואחר הדרשה של הגה"צ ר' שמואל אליעזר שטערן שליט"א אמרו כל הקהל תהלים לעזר רחמי שמים מרחבים להי מלכא מרנא ורבנא, וכמובן שקראו אצלו רופא, וכנראה נפתחו שערי שמים לתפילות בני ישראל וכעבור שעתיים הוטב לו, וכמוצאי שבת קודש הועק רופא מומחה לביתו של רבינו, ואחר שבדקו אמר שמצבו אנוש

קצה

גבורות הארי

לקט עיתונים מכ"ק מרז רבינו הגד"ק זצ"ל

ה'תרס"ח י"ג שבט תרס"ח

ביותר יומיו ספורים, וכמוכן שהתחילי לעורר רחמי שמים מרחבים ביותר שאת וביתר עוז לרפואתו השלימה של רבינו צדיק הדור ומגינה, ולא הסכנו שים מאמץ עד כמה שידעו היתה משגת כדי להאריך שנותיו עלי אדמות של אותו זמן וצדיק.

***

בערב יום הכיפורים וכן עדיין קהל רב להכנס אל הקודש פנימה להתברך מפ"ק, אבל לדאבון ליבנו לא נכנס ביום הכיפורים במישך התפילה לבית המדרש, והתפלל בביתו נאווה קודש בחדרו עם המקורבים מוה"ר יעקב שמשון נחום יאקבאייטש שליט"א ואני והר"ר בערל יאקבאויטש הי"ו, ונכדיו הרב יונה וויינבערג הרב יואל רייך והרב צבי יעקב רייך, וכמו כן היה רופא צמוד אצלי בחדרו, ומאז היה תמיד איתנו רופא צמוד בביתו בכל שעות היום והלילה.

באמצע התפילה כאשר אמרנו ניסח הוידיזי נענה רבינו יאמר לי "קין רשע בין אדם נישט".

במוצאי יום הקדוש נכנסו הרבה מאנ"ש אל הקודש פנימה והתברכו מפ"ק בשנה טובה.

מאז נהדרדר מצבו במאד ונלחמנו על חייו של רבינו במאד, במישך כל חג הסוכות לא יצא רבינו מביתו, וכיום אי החיל המועד סוכות אגדתי את ארבעת המונים בעבור רבינו, ורבינו ביקר עליהם.

באמצע ימי חול המועד שהה רבינו במישך שני ימים בבית החולים מעיני היטועה, והשתחרר לרגל חג שמחת התורה לביתו, יהופיע בבית המדרש בהקפה הרביעית והחמישית כשספר תורה היה מונח בתיקו, וזה היה הפעם האחרונה שדרכו רגליו הקדושות בבית המדרש בשנות חייו עלי אדמות.

בערב שבת קודש פרשת לך לך החמיר מצבו של רבינו, ומצבו הרופאים הוזעקו אל מטתו, והוחלט שמן ההכרח להביא לבית החולים, ונמנו וגמרו למביתו של רבינו שישע ברכבי, כאשר ניידת טיפול נסדך ליווה אותנו בדרכנו, לעבר המרכז הרפואי לניאדו שעל ידי קרית צאנו בנתניה, וכאן המקום לשבח את הנהלת הבית החולים יכל הצוית, שמרגע שהגיע רבינו לשם טיפלו בו במסירות נפלאה עד יומי האחרון.

וברכתנו תעלה למועש"ת מרן האדמו"ר מצאנו שליט"א אשר השגיח בעינא פקידא שהנהלת בית החולים יטפלו ברבינו כמיטב

גבורות הארץ

לקט ענינים מכ"ק מרן רבינו הגה"ק זי"ע

סדרת מאמרי הגדולים

יכלתם ומוחסם, וכמו כן הגיע במושך שלשה החדשים ששהה שם רבינו בכל ליל שבת קודש לבקר את רבינו ולברכו בכרבת שבתא טובא, יכנו כן הגיע כמה פעמים באמצע ימי השבוע, ומדי יום ביומי חקר והרש אצל הרופאים מהנעשה עם רבינו.

במושך ג' חדשים האחרונים לימי חייו כאשר שהה בבית החולים, לא פתח רבינו את פיו בדיבורים כלל, רק בעת התפילות, והנה באחד מן הימים התקשר אלי יחידי מעי"ה לאנדאן בבהלה גדולה, היות שקנה סכום גדול של הילערה, בחשבון שערבם יעלה למעלה ועל ידי זה ירחיק סכום גדול, אולם לעומת זה החל שערר של הדולר לירד מטה מטה, וביקש ממנו להזכירו לפני רבינו, אולם אמרתי לו שאי אפשר כעת לדבר עם רבינו, אבל הוא ביקש ממני שבכל זאת אניח פתקא מזההת הכסת של רבינו וסמוך לבו בטוח שבוה יבוא ישועתי, ואכן כתבתי על שמי פתקא, וקראתי אותה לפני רבינו, והנחתי את הפתקא מזההת הכסת, ולא עברה יותר מרבע שעה, והנה הלח מתקשר אלי שוב בבקשה להוציא מיד את הפתקא מזההת הכסת של רבינו, וסיפר לי שבאיתו היום ישיב כל היום בבדיקת שער הדולר, ילמדחמתי המרובה באותו הרבע שעה שהיה הפתקא מונח אצל רבינו עלה שער הדולר עד למאה, ומיד החליף אותן, וההויח על ידי זה סכום עצום למאוד.

בשבוע האחרון וגר אלקים מרס יכבה אמרנו אני והמשיב"ק הרה"ח ר' יעקב שמשון נחום יאקבאוויטש הי"ו בכל יום אחר התפילה פסקי דרחמי וידידי, ובסוף ימי השבוע ביום חמישי וביום השישי ושבת פרשת ויחי, וביום ראשון פרשת שמות, אמרנו עם רבינו כל הסדר הכתוב בספר מעבר יבוק, וביים הראשון כאשר אמרנו איתו סדר התפילות זלנו מעינינו דמועות.

[כאן המקום לציין שבשנים קדמוניות כאשר לא חש רבינו בטוב, החזיק תמיד לידו הספר מעבר יבוק אם יטרפנו השעה, והורה לנכדו הרב חיים יודא רייך שליט"א שאם חלילה וחם יארע לו משהו שיתנהג עמו על פי הספר הזה]

ובשעות אחר הצהרים החמיר מצבו שוב, והרופאים נתנו לו תרופות רבות לחיזוק הלב, ותקוותנו היתה איתנה שיחזור לאיתנו, אך באור ליום ב' פרשת שמות ח"י טבת ביומא ההולולא של זקינו הגה"ק בעל בני ישיבת זי"ע זמן קצר אחרי שיבת ר"ת לעת השעה 6.20 בערב נצחו אראלים את המצוקים יגדם לבו הטהור לדאבון לב כל יראי ה'.

***

קצו

גבורות הארץ

לקט עיתונים מכ"ק מרן רבינו הגדול ר' יצחק

א"ת ת"ת תשנ"ח

וכל בית ישראל יבנו את השריפה אשר שרף ה'

תיקף ומיד כאשר התפשטה הבשורה הלא טובה כאש בשדה קוצים בקרב יראי ה' ודורשי שמו, ובכל מקום שהשמועה הגיעה אבל גדול ליהודים בני ומספר רב, קהל חסידיו ומעריציו נתאספו ציבור גדול לבית החולים ואמרו פסקו דרחמי ליד מטתי, בערך בשעה עשר הוציאו את גופו המהורה מבית החולים בנתניא, ומאות אנשים ובראשם כ"ק האדמו"ר מצאנו שליט"א נתאספו ללוות את המיטה בדרכה לבית מדרשו בבני ברק שם הרבין תורה ויראה רבות בשנים, אני אמרתי שכ קדיש לפני מיטהו, במשך כל אותה הלילה היתה המיטה מונחת בבית המדרש, כאשר המוני בני ישראל אומרים תהלים בהשתפכות הלב, בשעות הבוקר הגיעו בניו כ"ק האדמו"ר שליט"א מחו"ל, וכן רבים מחסידיו וממעריציו בארצות הפרוות הגיעו מרחוק להשתתף באשכבתיה הרבי.

בשעה תשע ומחצה בביקר עשו לו המהרה במקוה שעל ידי בית מדרשו, שיש טבל עצמו בסילודין במשך שנית חייו בקדושה ובטהרה, וטבלנו את גופתו המהורה המשיב"ק הרה"ח ר' יעקב שמשון נחום יאקאבאוויטש שליט"א ואני ג' פעמים במקוה כאשר ביקש בצוואתו.

***

ידי בנוע הארון

ובשעה אחד עשרה נתאספו רבבות אלפי בני ישראל ללוות אותו למנוחת עולם, בראשות אדמו"רים ורבנים חשובים, רבני ותלמידהון, לבנות את השריפה אשר שרף ה', ולהתאבל על סילוקו של אותו צדיק פאר מוקדשים אשר האציל מרוחו המהור ומזיו קדושתו על כל בני העיר.

בתחילה נפרדו ממנו המשיב"ק הרה"ח ר' יעקב שמשון נחום יאקאבאוויטש שליט"א אשר ביקש מחילה בשמו ובשם כל המושמשים בקודש, וכן הכריז על סדרי ההלויה כשאר ביקש רבינו בצוואתו כגון ליתן צדקה וכדומה, ואחר כך נפרדתי אני ממנו ובקשתי ממנו מחילה, והעליתי כמה נקודות מגדלותיו של רבינו ובפרט בשנותיו האחרונות.

אחר כך הספידוהו בניו, כ"ק מרן האדמו"ר הרה"צ רבי סיני שליט"א, כ"ק מרן האדמו"ר הרה"צ רבי אברהם יחזקאל שרגא שליט"א שהספיד על ידי הטעלפאן, כ"ק מרן האדמו"ר הרה"צ רבי יעקב

גבורות הארי

לקט עיתים מכ"ק מרו רבינו הגה"ק זי"ע

תשס"ב, חשוון, ח' (1999)

היושע שליט"א, הגאון האדיר בעל שבט הלוי שליט"א גאב"ד זכרון מאור, כ"ק האדמו"ר מוצאנו שליט"א, ב"א האדמו"ר מטשאקווא שליט"א מבני ברק, וכולם תיארו את גדל האבידה שנאבד מאתנו אחד מוצדיקי הדור.

אחר חום ההספדים הכריז הרה"ג ר' ניסן צוויבל שליט"א בקשתו של רבינו בצוואתו להכתיר את בני כ"ק רבינו עט"ר הרה"צ רבי חיים שליט"א לממשיך דרכו ומלא מקומו בבית מדרשו בבני ברק יצ"ו, אחר כך ביקש הרה"ג רבי נחמיה פרידמן שליט"א מחילה מאת רבינו בשם כל מתפללי בית המדרש, ומשם יצאה מסע ההלוויה ברחופה של עיר לאורך כל רחוב רבי עקיבא ברכה לעיה"ק ירושלים תובב"א, כשרבבות אלפי בני ישראל ^[אוצר החכמה] מכבים מרה את השריפה אשר שרף ה'.

הרה"ק 1945

***

מסע ההלוויה בעיה"ק ירושלים תובב"א

בעיה"ק ירושלים ת"ו נתאספו המוני עם מסלחה ומשמנה של היהדות התרדית בבית המדרש מטשאקווא, שם ספרו לו המרורים, ראשון המספידים היה כ"ק מרן גאב"ד ירושלים שליט"א, ואחר כך הספידו בבני תמרורים ב"א האדמו"ר מטשאקווא שליט"א, ומשם נסאו המוני בני ישראל מייסדי המהורה למנוחתו האחרונה בהר הזיתים, כאשר קהל גדול הולכים במרחקים כפרת דרך ארוכה זו, ונמנן בקברו שכרה לו בחיים חיותו, ושם חלקת מחוקק ספון עד שיקמו מתי בני ישראל לתחייה כביאת הגואל.

רבינו ברוב ענותנותו ביקש בצוואתו שבניו שליט"א יתפללו לפני התיבה לעילוי נשמתו המהורה, במשך כל הי"ב חודש מהסתלקותו, ורק אחרי מלאות י"א חדשים יפסיקו לכמה ימים מלהתפלל, ואחר כך ימשיכו להתפלל לפני התיבה עד מלאות שנה תמימה וימשיכי עוד כמה ימים נועת הסתלקותו לגני מרומים, וכתב שכן נהג מרן בעל הכתב סופר זי"ע על אבני מרן החתם סופר זי"ע, ומהפלא כי קבורתו של רבינו היתה באור ליום י"ט כסליו שהוא יומא דהילולא של מרן הכתב סופר זי"ע.

זכנו כן ביקש בצוואתו שיתפללו כעביר הי"ב חודש עוד כמה ימים לפני התיבה לטיבת נשמתו.

***

קצט

גבורות הארי

לקט ענינים מב"ק מרו רבינו הגד"ק זצ"ל

תלמוד תורה

ואלה יעמדו על הברכה

וכאן הנקום להזכיר לטובה וברכה, הנגידים החשובים שהוזילו זהב מכיסם בתקופה זו לבריאותי השלימה של רבינו, בראש וראשון הרבני הנגיד הנכבד והמפואר מוה"ר אליעזר קעסטנבוים שליט"א ראש כולל דמשק אליעזר, הוא הגבר שזכה להחזיק מהונו ומכספו את ביתו של רבינו בעין יפה וברוח נדיבה, ומשנהו בדומה לו הרבני הנגיד המפואר הרה"ח רבי אליהו ענגלענדער שליט"א מלאנדאן.

והברכה אחת להרה"צ רבי יצחק פינטער שליט"א האדמו"ר מביקאווסק שעמד הן בסיוע ובעזר בכל עת הצורך, יהרבי הנכבד מוה"ר צבי הערש פינטער שליט"א מארה"ב, הרה"ג ר' חיים דוד קובלסקי שליט"א ראש כולל סוכטשוב אשר ידיו רב לו בהפצת שיעורי תורה בכל החבי ארצינו הקדושה, הרבני הנגיד המפואר מוה"ר משה דוב אייזדארפער שליט"א מארה"ב, הרבני הנגיד המפואר מוה"ר דוב בער זיסקינד שליט"א מארה"ב, וחמיו הרבני הנגיד המפואר מוה"ר מעביל גארפינקל שליט"א מארה"ב, הרבני הנגיד המפואר מוה"ר ישראל מאסקאוויטש שליט"א מלאנדאן, הרבני הנגיד המפואר מוה"ר יוסף מרגליות שליט"א מלאנדאן, הרבני הנגיד המפואר מוה"ר יוסף טייטלבוים שליט"א מלאנדאן, הרבני הנגיד המפואר מוה"ר בן ציון פרישואסער שליט"א ואחיו הרה"ג רבי שלמה פרישואסער שליט"א מלאנדאן, הרבני הנגיד המפואר מוה"ר ראובן קוט שליט"א מאשדוד, הרבני הנגיד המפואר ר' דניאל ניסימי שליט"א, בן יבואו על הברכה הרה"ח רבי יעקב מאיר שפיטצער שליט"א, ואחיו הרה"ח רבי יוסף דב שפיטצער שליט"א מארה"ב, בני הרה"ג רבי אברהם חיים שפיטצער אב"ד דקהל אור החיים בבארא פארק, שבשנות האחרונות הוזילו זהב מכיסם להחזיק בית רבינו כמבד העדרש, וגם לרבות שבנו מחדש את היכל בית מדרשנו לשם ולתפארת, והקילו מאוד לרבינו בבניית העלעוועטער מביתו לבית מדרשו בהשתדלות הרה"ח רבי אברהם קלוגער שליט"א. אחרון הציב הרבני הנגיד המפואר מוה"ר בעריש בערגער שליט"א מלאנדאן, זכותו של רבינו יגן עליהם במגן האלף להתברך מן השמים בכל בודי דמיטב, וימלא ה' כל משאלות לבבם לטובה ולברכה.

יאל נוכל להתעלב מלהביע רגשי הכרת הטוב האברך התשוב מוה"ר זאל יוזשעף הי"ו שזכה לשמש בנאמנות ובמסירות אצל רבינו בתקופה האחרונה עד זיבולא בתרייתא ממש, ולא אמנע מלהזכיר שלשת הריפאים החשובים מטיבי לבת, שזכו לטפל ברבינו ולהקל

קול

דינה

וישועה

מאהלי

צדיקים

ימיה

עושה

חיל

ימיה

דוממה

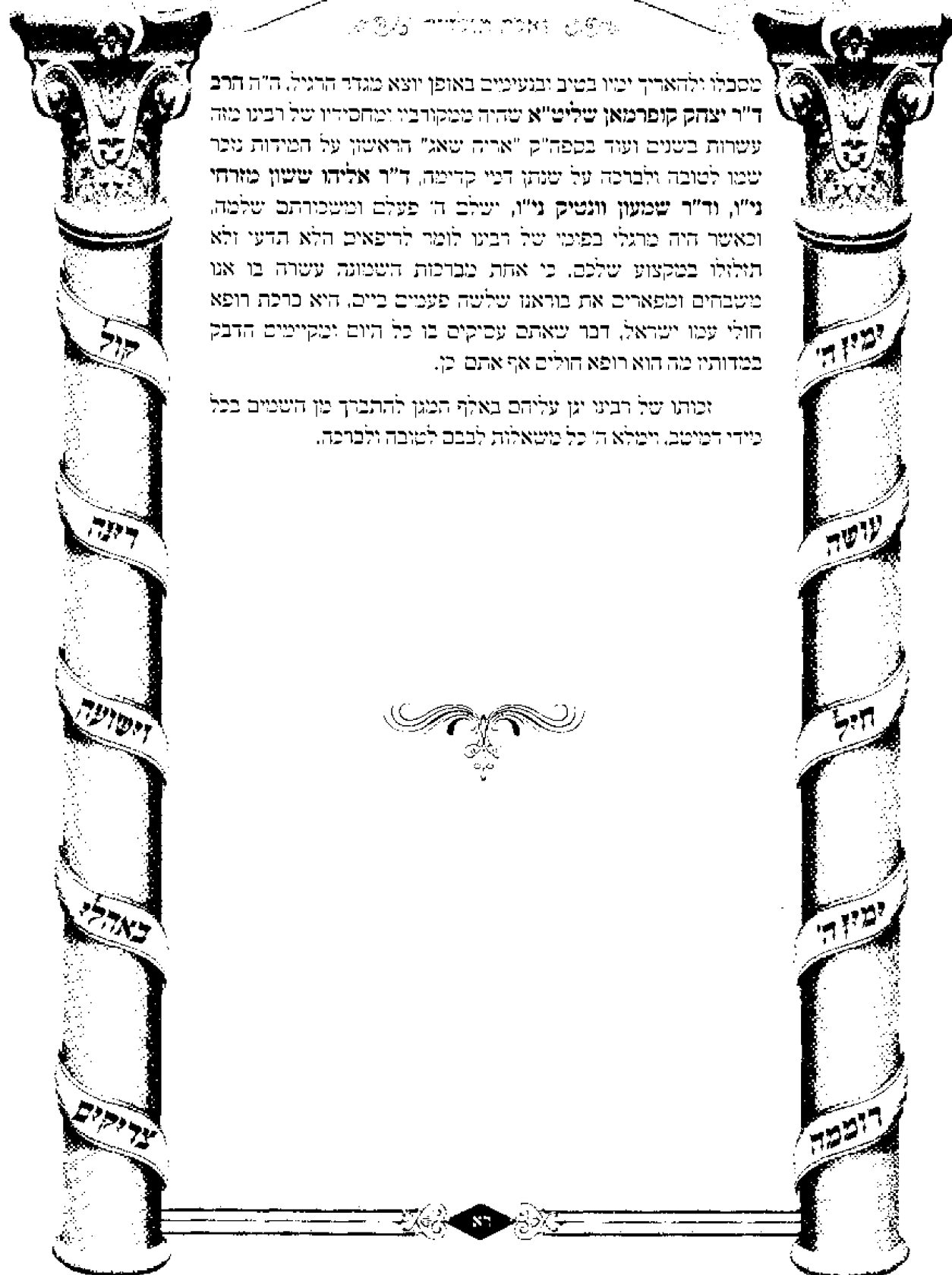
גבורות הארי

לקט ענינים מכ"ק מרז רבינו הגה"ק וז"ע

הוצאת תלמוד תשס"ב

מסבילו ולהאריך ימיו בטיב ובנעימים באופן יוצא מגדר הרגיל. ה"ה חרב ד"ר יצחק קופרמאן שליט"א שהיה ממקורביו ומחסידיו של רבינו מזה עשרות בשנים ועוד בספה"ק "אריה שאג" הראשון על המידות נזכר שמו לטובה ולברכה על שנתן דמי קדימה, ד"ר אליהו שעון מזרחי זי"ו, וד"ר שמעון וונטיק זי"ו, ישלם ה' פעלם ומשכורתם שלמה, וכאשר היה מרגלי בפינו של רבינו לומר לריפאים הלא תדעי ולא תוללו בטקצוה שלכם, כי אחת מברכות השמונה עשרה בו אנו מיטבחים ומפארים את מוראנו שלשה פעמים ביום, היא כרכת רופא חולי עמו ישראל, דבר שאתם עסיקים בו כל היום ומקיימים הדבק במדותיו מה הוא רופא חולים אף אתם בן.

זכותו של רבינו יגן עליהם באלף המגן להתברך מן השמים בכל מידי המיטב, וימלא ה' כל משאלות לבם לטובה ולברכה.

גבורות הארי

לקט עיניים מכ"ק מרז רבינו הגה"ק זי"ע

ה'תשס"ב - תשס"ג

בית המדרש הגדול

ירושלים

נפלה עטרת ראשינו - גדול כים שברנו

ארי עלה מבבל וכידו תורת אבותיו ורבותיו מדור דור מסורה ראש גולת אריאל כארי התנשא במלחמת התורה אש דת השערה ימינו פשוטה לכל מור נפש תל תלפיות שהכל פונים אליו בעת צרה הצניע לכתו עם אלוהיו, מסר גופו ונפשיו על כל קוץ ותג לשמרה

לבו שפך כמים ופעל ישועות בקרב הארץ לכלל ישראל בתפילה ועתירה יעידון יגידון עליו גדולי ומאורי הדורות, אשר לו העז והמשרה בספריו ובדרשותיו רבים השיב מעוון בלב טהור ורוח נשברה שבר בת עמי אוי מו ירפא לך מי ינחם שה עדת פזורה

פה חלקת מחוקק ספון

פאר הדור והדרו צי"ע ארזב"ע אבינו מורינו ורבנו הגה"ק

מן אריה ליבש הלב רשטאם זצוקללה"ה

מצאנו - זמיגראד

בן הגה"ק צי"ע רבנו סיני אבד"ק זמיגראד זי"ע

בן הגה"ק צי"ע רבנו ברוך אבד"ק גארליץ זי"ע

בן הגה"ק צי"ע רבן של כל בני הגולה רבנו חיים אבד"ק צאנז זי"ע

מחבר ספרי דברי חיים

אמו הרבנית הצדקנית רחמה בת הגה"ק רבנו נפתלי אבד"ק מעליץ זי"ע

נכדת הגה"ק צי"ע רשכבה"ג בעל זרע קודש זי"ע

ומגזע הגה"ק שרפי מעלה הנועם אלימלך העבודת ישראל ייטב לב ולמעלה בקודש זי"ע ועכ"א

השאיר אחריו ברכה ספרי אריה שאג על התורה, מועדים, וש"ס, ועל מידות

נסתלק ועלה בסערה למרום בשיבה טובה

יום ב' ח"י טבת תשס"ז

ויבכו אותו במספד גדול ובבכי רב בני ישראל צאן מרעיתו

יתומים היינו ואין אב אוי מו יתן לנו תמורתו

ת.נ.צ.ב.ה.